

Gazeta

ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVI nr. 763

vineri 24 iulie 1964

12 pagini 25 bani

ÎNVĂȚĂMÎNTUL NOSTRU URCĂ O NOUĂ TREAPTĂ

Anul școlar 1964/1965 va rămâne consemnat în istoria școlii românești drept moment al încheierii procesului de generalizare a învățămîntului obligativ de 8 ani. Prin această realizare România se înscrie printre statele cu cel mai ridicat nivel al dezvoltării învățămîntului general.

Asigurarea unei activități rodnice tuturor școlilor de 8 ani, ridicarea pe o treaptă mai înaltă a pregătirii primei promoții de absolvenți a 8 clase impun sarcini complexe, de mare răspundere, implicînd întreaga sferă a problemelor vieții școlare — conținutul învățămîntului, completarea numărului de cadre didactice necesare, dezvoltarea bazei materiale, acțiunile organizatorice ce se impun, îmbunătățirea formelor educației comuniste și a metodicii predării diferitelor discipline.

Cîteva cifre sînt deosebit de semnificative pentru amploarea acțiunilor în curs de desfășurare. În anul școlar 1964/1965 numărul elevilor școlii generale de 8 ani va ajunge aproape de impresionanta cifră de trei milioane. Numai în clasele a opta ale tuturor școlilor va intra un contingent de aproximativ 353 000 de elevi.

Un vast program de măsuri a fost adoptat, încă din anul 1961, pentru ca sporirii duratei de școlarizare să-i corespundă o creștere substanțială a nivelului de cunoștințe a elevilor și o mai justă sistematizare a cunoștințelor în cadrul structurii unitare a școlii de 8 ani, în special în vederea familiarizării cit mai ample a elevilor cu progresele științei și tehnicii moderne și a desfășurării procesului de învățămînt în strînsă legătură cu practica.

Tinînd seama de scopul urmărit de școala generală de 8 ani și pe baza concepției caracterului unitar al acestei școli, obiectele de învățămînt au fost alocate gradat pe ansamblul claselor I—VIII, asigurîndu-se continuitatea și succesiunea predării pe întreaga durată a școlarității. Împărțirea disciplinelor în 4 grupe mari: studii realiste, studii umaniste, grupa prin care se realizează educația estetică și fizică și grupa obiectelor care contribuie la pregătirea practică a elevilor, acordarea unei ponderi deosebite obiectelor din prima grupă vor contura un orizont cultural mai larg și mai profund absolvenților școlii generale de 8 ani, în raport cu cel al absolvenților a 7 clase. Astfel, pentru formarea gândirii matematice a elevilor, cunoștințele de aritmetică, geometrie plană și în spațiu sînt predate în strînsă legătură cu aplicațiile lor practice, cu ajutorul unor materiale intuitive originale, recent produse, care aduc o întărire substanțială a caracterului aplicativ al lecțiilor. Noțiunile de algebră și în general de calcul rapid predate în școala de 8 ani au devenit mai dense, mai substanțiale, asigurîndu-se astfel în mai mare măsură valorificarea lor ulterioară. În cadrul predării fizicii se urmărește ca elevilor să le devină cunoscute mai profund cele mai importante fenomene fizice, legile care guvernează aceste fenomene și modul cum sînt folosite ele în producția modernă. Studiul chimiei în școala generală de 8 ani va asigura absolvenților acesteia o cunoaștere mai profundă a concepțiilor înaintate din domeniul teoriei atomo-moleculare, precum și a noțiunilor în legătură cu proprietățile fizice și chimice ale elementelor și compuşilor lor, cu metodele de preparare și întrebuințările acestora. O mai vastă oglindire a dezvoltării gândirii biologice contemporane caracterizează și studiul științelor naturale, care va lămurii mai temeinic elevilor cauzele marii diversități a lumii vegetale și animale, legate de condițiile mediului. De asemenea, în studiul geografiei elevii școlii generale de 8 ani găsesc în mai mare măsură, posibilitatea de a-și forma o concepție științifică asupra Universului și să înțeleagă, pe baza datelor cele mai recente, situația social-politică și economică a tuturor țărilor de pe glob. Împletirea predării cunoștințelor la disciplinele realiste cu demonstrații și lucrări frontale, efectuate în laboratoare și săli speciale de lucrări, precum și vizitele organizate în întreprinderile industriale și agricole, vor asigura în mai mare măsură fundamentul pregătirii pentru viață a elevilor.

Studiul disciplinelor din grupa științelor uma-

niste și, în special al limbii și literaturii române, istoriei patriei și istoriei universale vor familiariza în mai mare măsură pe elevi cu evoluția fenomenelor societății și cu oglindirea acestora în literatură. În același timp, prin prelungirea duratei de școlarizare, și implicit a timpului de studiu, s-a urmărit realizarea pentru elevi a unui regim zilnic de activitate cit mai rațional.

În prezent sînt în curs de distribuire în școli, sau se află în ultima fază de tipărire, toate cele 27 de programe școlare pe baza cărora se va preda în clasa a VIII-a. Un efort deosebit cu rezultate apreciabile l-au depus lucrătorii Editurii didactice și pedagogice în vederea asigurării unui conținut corespunzător și unor condiții grafice superioare celor 245 de titluri de manuale necesare școlii generale de 8 ani. Aceste manuale, care însumează un tiraj total de peste 20.000.000 de exemplare cu valoare de 103.000.000 lei vor fi distribuite gratuit, ca un dar prețios făcut școlilor de către partid și guvern. Numai pentru clasa a VIII-a a școlii generale se editează 48 de titluri de manuale, cu un tiraj de peste 4.500.000 de exemplare și a căror valoare se ridică la aproximativ 25 de milioane lei. Este necesară intensificarea strădanilor în această direcție, pentru ca toate manualele să apară în timp util, astfel încît la data deschiderii cursurilor ele să se afle pe băncile fiecărei școli, la toate clasele, în mina fiecărui elev. Centrele de librării și difuzarea cărții, cu sprijinul secțiilor de învățămînt, vor lua toate măsurile pentru ca manualele distribuite gratuit să ajungă în cele mai bune condiții la destinație.

Desfășurarea procesului instructiv-educativ la nivelul cerut de această nouă etapă de dezvoltare a școlii generale și de conținutul mai înalt al programelor școlare depinde într-o măsură hotărîtoare de activitatea corpului didactic. De aceea o direcție principală a eforturilor depuse de organele de învățămînt o constituie încadrarea în posturi a unor cadre didactice corespunzătoare și continuarea lor perfecționare pedagogică și de specialitate.

În anul școlar viitor, ca urmare a încheierii trecerii la învățămîntul general și obligatoriu cu durata de 8 ani, sporește substanțial și numărul cadrelor didactice. O parte însemnată dintre acestea va fi acoperită prin repartizarea în învățămînt a noii promoții de absolvenți ai institutelor pedagogice de 3 ani. Pentru acoperirea necesarului de profesori determinat de această creștere avem datoria de a acorda în continuare toată atenția, prin măsuri bine chibzuite, atragerii în învățămînt a unui număr cit mai mare de cadre cu pregătire de specialitate, care lucrează în prezent în sectoare unde nu-și pot valorifica pe deplin aceste cunoștințe, a unor pensionari apți de muncă și care doresc să lucreze acolo unde este nevoie de ei.

În ceea ce privește cursurile și celelate forme de ridicare a pregătirii pedagogice și de specialitate organizate cu cadrele didactice care predau agricultura, cu cei înscriși la examenle de definitiv, ca și la cursurile de limbă modernă, s-au dat indicații speciale pentru ca în cadrul lor să se pună un accent deosebit asupra predării cunoștințelor nou introduse în programele școlii generale de 8 ani, prin metode adecvate, cu ajutorul unor mijloace cit mai moderne și în strînsă legătură cu cerințele diferitelor sectoare de activitate în această etapă a desăvirșirii construcției socialiste. Întrucît în vara acestui an la cursurile de perfecționare vor fi cuprinse aproximativ 18.000 cadre didactice, institutele de perfecționare a cadrelor didactice, societățile științifice de specialitate care organizează asemenea cursuri au sarcina de a urmări neabătut transpunerea în viață a acestor indicații.

ION BERCA
director general al Direcției
generale a învățămîntului de
cultură generală din
Ministerul Învățămîntului

(Continuare în pag. 4-a)

ANUL XX

Indrumați de profesorii lor, membrii cercului literar de la Școala medie nr. 4 din Tirgu Mureș au organizat de curînd o șezătoare închinată mării sărbători de la 23 August. Rînd pe rînd, membrii cercului au citit la șezătoare creațiile proprii pe care le-au dedicat acestei sărbători. În fiecare poezie, în fiecare schiță ei au cîntat realizările dobîndite de poporul nostru, sub conducerea partidului, în anii luminoși ai regimului democrat-popular, și-au manifestat dragostea și recunoștința față de partid pentru viața fericită pe care o trăiesc.

În orașul Galați, pregătirile pentru marea serbare ce va avea loc în cinstea zilei de 23 August pe stadionul „Dunărea” sînt în toi. La aceste pregătiri

participă intens și elevii din oraș.

Bunăoară, elevii școlilor generale de 8 ani pregătesc o frumoasă suită de dansuri de pe plaiurile moldovene. Elevii școlilor medii vor prezenta la serbare un bogat program de gimnastică.

Deosebit de interesant va fi programul ce-l pregătesc cei 580 de elevi ai Școlii medii nr. 7. Exercițiile lor de gimnastică vor simboliza strînsul recoltei. Imbrăcați în costume de culoarea spicelor aurii sau în frumosul nostru port național, elevii vor închipui tablouri care vor ilustra toate muncile ce se desfășoară pentru strînsul recoltei, pentru obținerea unor roade tot mai bogate. Programul de gimnastică prezentat de elevii celorlalte școli medii va reprezenta toate sporturile pe care le practică tineretul din patria noastră.

Vacanță în mijlocul naturii...

CONSTRUCTII

ȘCOLILE

Atunci, la 23 August 1944, în izbucnirea de nemărginită bucurie visurile poporului au început să capete contururi precise.

Acum, după douăzeci de ani de realizări în toate domeniile vieții sociale, printre fenomenele care caracterizează politica școlară a regiunii, atestând amploarea lor ca dimensiuni, dar și ca profunzime a conținutului, numărăm, nu fără justificată mândrie, și construcția de clădiri școlare. Dacă socotim că din 1948 s-au construit câteva mii de școli cu aproape 30 000 de săli de clasă și că în fiecare sală de clasă pot învăța 40 de elevi, ajungem la concluzia că 1 200 000 de școlari învață în școli noi, construite de puterea populară. Acum nu există localitate în care să nu găsești cel puțin o școală nouă. Despre ritmul tot mai accelerat în care se lucrează în domeniul construcției de școli vorbesc cit se poate de edificator datele ultimilor ani. Potrivit directivelor Congresului al III-lea al Partidului Muncitoresc Român în anii șesenalului trebuiau să se construiască 15 000 săli de clasă. Dintre acestea s-au construit în 1960 — 3 223, în 1961 — 3 862, în 1962 — 3 965, în 1963 — 4 216 iar în anul 1964 se vor da în folosință peste 4 600 săli noi de clasă. Așadar a fost cu mult depășită sarcina de plan.

Setea de cultură a poporului și-a găsit pe deplin împlinirea pentru că fiecărui cetățean al patriei i s-a asigurat accesul și posibilitatea frecventării învățământului până la cele mai înalte grade ale lui, în clădiri demne de epoca noastră, în condiții științifice la nivelul celor mai moderne cerințe.

SUFE DE NOI ȘCOLI GATA PÎNĂ LA 23 AUGUST

Avem în față tot mai aproape perspectiva deschiderii noului an școlar. Cu fiecare zi care trece ne apropiem de data când ne vom întâlni din nou cu elevii noștri, când școala va primi o nouă generație de școlari. Pregătirile care se fac, începând din birourile Ministerului Învățământului și pînă la satele cele mai îndepărtate de Capitală, într-un ritm tot mai ridicat, vestesc apropierea lui septembrie-școlar, mărturisind totodată grija pentru ca acesta să însemne încă un pas înainte pe drumul asigurării bazei materiale a învățământului nostru.

Avântul cu care întregul nostru popor întâmpină cea de a XX-a aniversare a eliberării patriei se exprimă și pe noile șantiere școlare. În cea mai mare parte noile construcții școlare, care urmează să fie date în folosință la începutul lui septembrie, sînt în faza ultimelor lucrări de finisare. În regiunile Dobrogea, Iași, Brașov, Oltenia, Cluj

s-au început chiar lucrările de împodobire într-un număr de peste 200 școli noi.

„Noile construcții școlare din regiunea Argeș — ne spunea recent profesorul emerit Nicolae Mihăilescu, vicepreședinte al Sfatului popular al regiunii — vor fi gata să-i primească pe elevi și profesori încă de la 23 August”.

Pînă acum, din cele 290 săli de clasă cîte se construiesc în regiunea Argeș, 21 au fost terminate, 190 sînt cu lucrările la finisajul de interior, iar restul de 74 se găsesc în faza de lucrări la acoperiș. Sfatul popular a luat măsuri pentru ca lucrările să se desfășoare în condiții bune, asigurînd asistența tehnică cu specialiști calificați, materialele de construcții etc.

Problema aprovizionării șantierei- lor cu materiale de construcție, în rezolvarea căreia se împingau unele greutăți în anii precedenți, a fost rezolvată din timp de sfaturile populare.

Cimentul pentru construcții s-a asigurat chiar din regiunea Argeș cu sprijinul sfatului popular regional, cărămizile cu sprijinul sfaturilor populare comunale și raionale, iar materialul lemnos cu ajutorul Ministerului Construcțiilor și Materialelor de Construcții atît pentru clădirile școlare realizate din fond central cît și pentru cele construite prin contribuția voluntară și la care statul a contribuit cu 4 150 000 lei în credite rambursabile.

Organele de învățămînt ca și sfaturile populare comunale și orașenești au urmărit în permanență mersul lucrărilor pe șantierele școlare, luînd măsuri și intervenind pentru buna lor desfășurare.

Datorită acestei preocupări, localurile cu 16 săli de clasă din orașele Curtea de Argeș, Cîmpulung-Muscel, Pitești, ca și clădirea, cu 24 săli de clasă din orașul Pitești se găsesc în faza de finisaj. În același stadiu se află și localurile construite cu sprijin din fond central din Horezu și Rucăr.

În multe localități, datorită noilor construcții școlare, cursurile se vor desfășura numai în prima jumătate a zilei, ceea ce va permite o mai bună organizare a întregului proces de învățămînt.

CONSTRUCȚII PESTE PLAN

„În multe localități sătești din regiunea Argeș, ne spunea tov. N. Mihăilescu, am întîlnit șantiere de construcții școlare peste cele planificate”. În comuna Optași, din raionul Slatina, la Sirbi, la Măgura din raionul Costești, la Valea Mare-Pravăț din raionul Muscel se construiesc cîte 2, 3 și 4 săli de clasă din inițiativa organelor locale respective și a cetățenilor care și-au procurat materialele, au organizat munca fără să solicite nici un fel de sprijin din partea regiunii. Inițiativa lor vorbește de dragostea pentru școală dar și de munca dusă în această privință de către cadrele didactice, directorii de școli.

Am găsit în sondajul făcut în regiunea Argeș și Oltenia cadre didactice prezente de dimineață pînă seara pe șantierele de construcții, sau pe cele în care se fac amenajări și reparații la clădirile existente, îndrumînd și ajutînd pe constructori, ca tov. C. Dumitrescu, directorul

Școlii de 8 ani din Optași, D. Popa, directorul Școlii medii din Ovesel, raionul Oltețu, I. Brîndușoiu, directorul Școlii de 8 ani din Lădești, raionul Horezu etc.

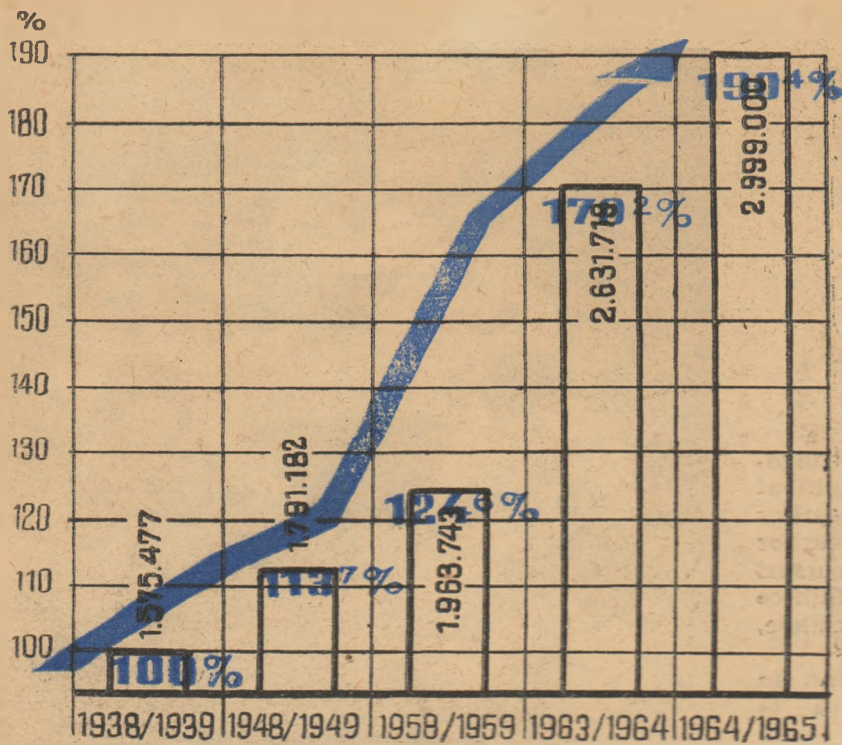
LUCRĂRI ÎN RITM VIU

În situația privind construcțiile școlare din regiunea Argeș, situație destul de recentă, în dreptul raionului Rm. Vilcea era pus un semn de întrebare. Față de celelalte raioane, raionul Rîmnicul Vilcea era oarecum rămas în urmă. Mersul lucrărilor la unele construcții progresa prea încet. La data cînd am ajuns în acest raion, aproximativ o săptămînă după întocmirea situației de la regiune, lucrările avansaseră atît de mult încît semnul de întrebare a trebuit să fie șters. La Berislăvești, Ciineni, Riureni sălile de clasă planificate a fi date în folosință pentru 15 septembrie vor fi gata cu mult înainte.

CERINȚELE ESTETICE

Sînt frumoase noile clădiri școlare pentru că proiectele au ținut seama nu numai de cerințele practice ci și de exigențele estetice. Liniile verticale și orizontale se suprapun și se îmbină armonios. Culorile sînt vesele, optimiste ca și viitorii locatari. Se impunea însă și un amplasament potrivit: loc central, cu spații largi. Așa a și fost rezolvată problema în majoritatea localităților unde s-au construit școli. În comuna Ciineni din raionul Rm. Vilcea gospodării au pierdut însă din vedere această cerință. Noua școală care se construiește în această comună, cu 8 săli de clasă, dispuse la parter și etaj este plasată într-un loc cu totul nepotrivit, la cîțiva metri sub nivelul soselei care trece prin fața ei. Lăsăm la o parte faptul că gospodării din această comună nu au avut în vedere armonia cerută de amplasarea unei asemenea construcții în cadrul naturii impresionant de frumoase a localității. Ei nu s-au gîndit însă nici la unele cerințe de ordin strict gospodăresc pentru că apa de ploaie se adună deseori în jurul zidurilor școlii.

Școala lasă în memoria fiecărui om amintiri de neuitat. De ea este legată copilăria, cu visurile ei, cu primele experiențe mai semnificative de viață. Care dintre noi nu simte fiorul acestor amintiri cînd după ani și ani se reîntîlnește cu școala în care a învățat? Cine nu-și aduce aminte de ziua în care a pășit pentru prima oară în școală și apoi de fiecare început de an școlar? Pentru generațiile de școlari din vremea noastră regimul democrat popular s-a îngrijit ca viitoarele amintiri să fie tot atitea prilejuri de a retrăi bucuria pe care o trăiește la fiecare 15 septembrie. Iar nouă, educatorilor, ne revine sarcina de a nu neglija nici un amănunt pentru ca bucuriile școlarelor noastre să fie mai depline. Și, pe măsură ce noile construcții școlare sînt predate educatorilor de către constructori, să trecem la împodobirea lor cu tot ce știm că asigură o atmosferă de muncă plăcută.

Elevii cuprinși în clasele I—VII (VIID)

TOTI COPIII PATRIEI INVATA

Am în față un grafic. Pe un panou, de dimensiuni obișnuite, o săgeată înscrisă în tuș, însoțită pe alocuri de cifre care indică în procente înălțimi.

Privit de aproape, panoul comunică sugestiv, în limbaj statistic, o parte din istoria învățămîntului. Privit de la o anumită distanță săgeata ia semnificații alegorice, sugerînd zborul spre cer al albatrosului. Pornește minată de o mare sete de lumină. Zborul spre lumină al unui întreg popor are drept contururi precise argumentele de nedezmințit ale cifrelor. Ce înălțimi indică altimetrul statistic al învățămîntului nostru? Să cităm: „In anul școlar 1963—1964 toți copiii de vîrstă școlară au fost cuprinși în școala generală de 8 ani“.

Este evidentă spectacularea răsturnare de situații! Nici un copil de vîrstă școlară n-a rămas cu aripile strînse în jurul său. Nici o aripă nu s-a mai frînt. Mai miră aceasta pe cineva, cînd în fiecare comună există azi cel puțin o școală de 8 ani, cînd o armată de învățători și profesori sînt angajați în acest imens front al luminii? Cît de obișnuită ne pare nouă, celor care am trăit zi de zi, timp de douăzeci de ani, triumful unei asemenea creații!

Dar, e momentul să răsfoim documentele ca să ne explice ele, drumul parcurs.

Pe filele îngălbenite de vreme

Iată o gazetă de acum douăzecișiopt de ani. Are filele îngălbenite de vreme. Pe una din pagini un titlu cu litere groase atrage atenția: „Școli sau pacoste!“ Cum se poate? Școala este doar o oază de lumină. O oază menită să răcorească buzele arse de setea cunoașterii! Cum poate să fie o pacoste ne spune, în articolul citat, Ion al Saftei, țaran sărac de pe malul Oltului. El și alte douăzeci de familii de țărani săraci n-au putut să-și trimită iarna copiii la școală. I-a împiedicat mizeria. Copiii nu aveau haine, încălțăminte. O pereche de opinci era rînduită la cite 4—5 frați. Atît cit ținea. Nu mai vorbim de cărți, caiete etc. Cum puteau să-și trimită la școală? Dar bugetul țării avea nevoie de venituri. Și, sursa a fost găsită. Ion al Saftei și cei douăzeci trebuiau să plătească în amendă „dreptul“ de a nu putea să-și trimită copiii la școală. Cu amenda lucrurile se rezolvau. Nu era atît de necesar să meargă copiii la școală, să se creeze condiții pentru aceasta... Pentru guvernantații de atunci era destul și chiar mai bine ca Ion al Saftei și alții ca el să plătească amendă.

Ion al Saftei din Almăjel și cei douăzeci de țărani nu sînt un caz izolat. Nu. „Istoria“ lui Ion al Saftei este istoria a

milioane de familii de muncitori și țărani. O afirmă însăși oficialitatea burgheză. D. Gusti, fost ministru al Instrucției, Cultelor și Artelor, referindu-se la situația din 1932—1933, arăta că un număr de 371 875 de copii de vîrstă școlară, au rămas neînscși în școala primară, — că o bună parte dintre cei înscși în școala primară nu frecventau cursurile. Tot D. Gusti ne furnizează date minuțios calculate, arătîndu-ne că dintre copiii înscși la școlile din sate, absentează de la cursuri aproape 1/3. Așadar peste 370 000 de copii rămîneau neînscși la școală. Alte zeci de mii, deși înscși, nu frecventau cursurile. Anii adăugau acestor cifre altele, iar vîlul întunericii minții se întindea peste generații întregi. Existența, la data eliberării, acum 20 de ani, a peste patru milioane de neștiutori de carte n-a mirat pe nimeni.

Cîte greutăți, cîte eforturi au fost apoi depuse pentru a reda acestor patru milioane de oameni aripile frînte în copilărie, pentru a-i învăța apoi ca, umăr la umăr cu întregul popor, să zboare spre limpezimile nevisate ale unei vieți de stăpîni pe soarta lor!

Răsfoiesc mai departe prin documente. Sînt multe rafturi și biblioteci întregi de mărturie. Sute și mii de articole în presa vremii. Sute și mii de acte de acuzare.

În ciuda adevărului, guvernantații „istorici“, pe rînd, au încercat să acrediteze ideea că țaranul român este refractar față de cultură. Tocmai el, care a luminat orizontul poeziei noastre cu un tezur de uimitoare strălucire și sensibilitate! El, făuritorul unei „Miorițe“, al unei „Ciocirlii“ care sînt ascultate cu răsuflarea oprită de emoție!

Presa muncitorească și progresistă a demascat caracterul formal al măsurilor luate „pentru“ școală, de burghezie. Ea a arătat cauzele pentru care obligativitatea învățămîntului primar era în fapt o iluzie — mizeria materială în care trăiau masele muncitoare. Lipsa de școli, de cadre didactice. Sînt demascate metodele prin care vechile regimuri împiedicau pe fiii de țărani și muncitori de la cultură. Iată cîteva titluri: „Exploatarea copiilor“, „Măsuri nedrepte“, „Sărăcimea nu mai poate învăța carte“, „Anul școlar cu mizeriile lui se apropie“ etc.

Cu fiecare an care trecea, numărul neștiutorilor de carte devenea mai mare. Zborului sugrumat spre cultură al maseselor populare i se adăugau la fiecare 30 iunie sau 1 septembrie alte zeci și sute de mii de aripi frînte. Lipseau oare învățătorii necesari? Nu! Învățătorii nu lipseau atît cît s-a încercat să se mistifice adevărul. Ei îngroșau rîndurile și așa destul de numeroase ale cerșetorilor în haine negre. Citim în Clopotul (1933): „In întreaga țară s-au desființat 5 000 de posturi de învățători. Această situație jalnică ilustrează că vom figura și de azi înainte în fruntea statisticilor de anal-fabeți“.

În articolul „Demonstrațiile de stradă ale învățătorilor“ din august 1931, „Tîrnărul leninist“ scria: „După ce au stat cîteva zile pe străzi, nedormiți și nemîncați, cei 7 000 de învățători șomeri, chemați de guvern în capitală pentru distribuirea între ei a posturilor vacante, două treimi dintre ei neprimind nici un

post, tinerii învățători șomeri au ieșit în masă în stradă să demonstreze pentru muncă și piine. Ei au fost primiți cu bastoane de cauciuc, cu baionete din partea cordonului de jandarmi“.

A vibrat în inimi o chemare răscolitoare

Vă amintiți desigur de acel august 1941? Cuvîntul partidului a pătruns în inimile unui întreg popor. O chemare caldă și răscolitoare a vibrat în piepturile a milioane de oameni. Rezonanțe miraculoase au răsunat ridicînd la o muncă și la o viață nouă pe truditarii de mainainte ai mașinilor și pămîntului.

Legile făurite de puterea populară proclamau dreptul lor la fericire, iar cultura a devenit o pirghie, dintre cele mai viguroase, în împlinirea acestui drept. Învățătura a devenit o realitate pentru toți fiii poporului.

La un an numai după reforma învățămîntului, presa noastră scria: „Școala de 7 ani a obținut un prim și important succes. În anul școlar 1948—1949 au funcționat 3 332 școli cu clasele V—VII, avînd un efectiv de 284 450 elevi“.

Cu fiecare an documentele privind succesul noii școli înregistrează realizări impresionante.

Și de data aceasta documentele sînt multe. Articole, scrisori în care oamenii muncii aduc mulțumiri partidului pentru posibilitățile create copiilor lor de a studia, de a obține o calificare înaltă, o pregătire multilaterală. Răsfoiesc din nou ziarele, revistele. Însăși titlurile articolelor sînt semnificative: „Marile succese ale științei și culturii în patria noastră“, „Sînt mîndră că voi fi educatoare“, „Pentru o cit mai înaltă calificare a cadrelor didactice“, „A fost lichidat anal-fabelismul“, „Asigurăm un înalt nivel de pregătire elevilor“. Iată și un articol care sintetizează o întreagă politică de stat: „Pentru fericirea copiilor patriei“. Așadar, școala — pacoste pentru copiii și părinții de altădată — a devenit o pirghie de fericire pentru copiii de azi.

Dar să trecem în revistă pe scurt cîteva etape ale impetuoasei ofensive a învățămîntului:

Începînd din anul școlar 1955—1956, învățămîntul de 7 ani a devenit general și obligatoriu în orașe, centre muncitorești și în localitățile reședință de raion funcționînd 4 417 școli cu 408 820 elevi la cursurile de zi, iar în anul școlar 1958—1959, cînd s-a trecut la generalizarea învățămîntului de 7 ani și în localitățile din mediul rural (comune și sate) care aveau astfel de școli, au funcționat 4 491 unități cu clasele V—VII cuprinzînd 501 260 elevi la cursurile de zi.

Cel de-al III-lea Congres al P.M.R. (din anul 1960) a trasat sarcina încheierii generalizării învățămîntului de 7 ani și a trecerii treptate la învățămîntul general de 8 ani. Îndeplinindu-se această sarcină procesul generalizării învățămîntului de 7 ani a fost încheiat încă din anul 1961—1962, cînd au funcționat 6 940 școli cu 943 659 elevi la cursurile de zi. În anul școlar 1963—1964 au funcțio-

nat 7 374 școli de 8 ani cu 1 056 569 elevi la cursurile de zi ale claselor V—VII, toți absolvenții claselor I—IV fiind astfel cuprinși în școala generală de 8 ani.

Înainte de 1944 România ocupa unul din primele locuri între țările cu cel mai mare număr de neștiutori de carte.

Azi, spun documentele UNESCO, România se situează printre primele 11 țări din lume cu învățămîntul general, obligatoriu și gratuit de 8 ani.

Un zbor pe care nimeni nu-l mai poate frînge

În 1964 se împlinesc 100 de ani de la legiferarea învățămîntului primar obligatoriu. Era atunci o atmosferă furtunoasă. Marii potențați ai pămîntului se temeau. Îi înspăimîntau două proiecte ale domnitorului Alex. Ioan Cuza — proiectul de lege agrară și proiectul de lege pentru organizarea învățămîntului. Pămînt și carte pentru cei mulți. Era prea de tot, căci pămîntul ar fi însemnat putere, iar cartea tot putere. O putere a robilor smulsă din puterea stăpînilor. Au apărut după această lege multe alte legi. Legi care însciau pe hîrtie dreptul la carte. Marii potențați nu s-au mai neli-niștit căci învățaseră un secret „miraculos“ — elaborau legi care rămîneau literă moartă.

A trebuit să treacă aproape 100 de ani, a trebuit ca soarta țării să fie luată în mîinile viguroase ale clasei muncitoare pentru ca dreptul la carte să devină realitate.

Astăzi, întîrzierea venirii la școală a unui singur copil încă din primele zile ale anului școlar, devine o problemă care constituie obiect de preocupare pentru organele de învățămînt. Imi amintesc cu cită uimire și cit de mîhnit privea acum cîteva ani un șef de secție regională de învățămînt la o situație statistică privind frecvența școlară. La rubricile care indicau absențe erau înscrise cifre de ordinul unităților. Și cită „revoluție“ au stîrnit aceste cifre în aparatul de inspecții ai secției regionale! „Semnale de alarmă“ au chemat pe inspecții de la raioane, pe directorii de școli, sfaturile populare comunale, să cerceteze cauzele absentării, să ia măsurile necesare, căci partidul a hotărît — toți copiii patriei să învețe carte. Această lege a noastră nu admite nici o excepție.

Două milioane șase sute treizeci și una de mii șapte sute nouăsprezece elevi au frecventat în acest an cursurile școlare ale școlii de cultură generală de 8 ani. Sute de mii de alți elevi au frecventat cursurile școlii medii, ale școlilor de artă, tehnice, profesionale etc. O sută patruzeci și două de mii o sută patruzeci și șapte de învățători și profesori le călăuzesc pașii. Statul a luat toate măsurile ca să nu existe nici o piedică în luminosul lor drum. Mii de școli noi, laboratoare, biblioteci îi primesc în fiecare an cu tot ce știința are mai modern pentru însușirea celei mai avansate culturi.

Privesc săgeata care simbolizează zborul spre lumină a milioane de oameni. Tîșnește irezistibil spre cer și parcă simți înapoia ei zvîcnirea inimilor tinerei generații. Un zbor impetuos și sigur spre înălțimi pe care nimeni nu-l mai poate frînge.

CONST. RĂDOI

PERFEȚIONAREA CADRELOR DIDACTICE

Ridicarea continuă a nivelului pregătirii de specialitate, ideologice și pedagogice a cadrelor didactice constituie o preocupare de frunte în statul nostru democrat-popular. Mai cu seamă lunile de vară sînt larg folosite în acest scop. În prezent, de pildă, se desfășoară numeroase cursuri de perfecționare și informare științifică, organizată atît de institutele de perfecționare a cadrelor didactice cît și de societățile științifice ale corpului didactic, cursuri în care sînt cuprinși peste 18 000 de profesori, învățători și educatoare.

Pe plan central și în toate regiunile au loc cursuri cu profesorii de agricultură, de

limba română, de limbi străine, de pedagogie, cu cei care dau examenul de definitivare și de gradul II, cu responsabili cercurilor pedagogice de la clasele I-IV și ai cercurilor pedagogice de educatoare, precum și cursuri speciale organizate de societățile științifice cu profesorii de matematică, fizică, chimie, științe naturale și geografie.

Nivelul de desfășurare al cursurilor, în acest an, participarea intensă și activă la acestea dovedesc dorința întregului corp didactic ca în cinstea marii sărbători de la 23 August să-și ridice nivelul măiestriei profesionale, astfel încît în noul an școlar, învățămîntul nostru să urce o nouă treaptă calitativă.

Mii de profesori își petrec timpul liber în biblioteci, aprofundînd prin studiu lucrările de specialitate

Cunoașterea metodelor moderne

Specificul muncii profesorilor de pedagogie reclamă o amplă informare în problemele pedagogice care se cercetează azi cu privire la creșterea eficienței învățămîntului. Organizînd cursul de perfecționare cu profesorii de pedagogie, I.P.C.D.-București a urmărit actualizarea cunoștințelor de specialitate de care dispun aceștia, informarea lor amplă asupra desfășurării celor mai noi cercetări, astfel încît atît cadrele care predau disciplina respectivă cît și cele care lucrează în școli de cultură generală, case de copii, școli profesionale etc., să devină propagandiști activi, în rîndul masei cadrelor didactice, ai problemelor actuale din domeniul educației, predării și însușirii cunoștințelor.

În lumina acestor obiective cursul pentru profesorii de pedagogie a urmărit dezbaterile unor importante probleme de marxism-leninism, psihologie pedagogică, pedagogie generală și istoria pedagogiei.

O temă care a captat atenția cursanților a fost eficiența și activizarea lecției. Această temă s-a dezbătut în cadrul programei de istoria pedagogiei, dar mai cu seamă în legătură cu stadiul mondial actual al discuțiilor pedagogice.

Analiza pe plan vertical a eficienței și activizării lecției s-a referit la cele mai importante momente din istoria educației privite în lumina tezelor leniniste despre valorificarea moștenirii culturale progresiste și a documentelor Plenarei C.C. al P.M.R. din aprilie 1934. Astfel s-a subliniat rolul lui I. A. Komenski în formularea principiilor și rezolvarea unor probleme ale organizării învățămîntului, ale conținutului și metodelor acestuia, care au dus la creșterea eficienței învățămîntului în raport cu cerințele dezvoltării societății din acea vreme. În cadrul cursului au fost analizate totodată și limitele sistemului pedagogic al lui Komenski, atît în domeniul didactic cît și în ce privește educația morală. În același mod s-au scos în evidență latura pozitivă și limitele concepției altor pedagogi clasici (Rousseau, Pestalozzi, Ușinski ș.a.). Discuțiile s-au referit în continuare la tradițiile progresiste din trecutul școlii noastre — preocupările lui Eminescu, ca profesor suplitor de multiple discipline, de a obține o eficiență sporită prin legarea problemelor de conținut și metodă de nivelurile diferite de dezvoltare ale elevilor săi. De asemenea, a fost dat ca exemplu de critică principială a lipsei de eficiență care caracterizează învățămîntul din trecut, poziția P.C.R. în problemele învățămîntului în tre cele două războaie mondiale.

Un loc central în cadrul cursului a fost acordat tratării marxist-leniniste a problemei eficienței lecției în lumina unor legături, cum sînt dependența educației de relațiile sociale și legătura

ra dintre dezvoltarea forțelor de producție și rezolvarea corespunzătoare a problemelor învățării, pentru formarea omului corespunzător înaltei productivități a muncii cerute de societatea socialistă.

Tratarea problemelor de istoria pedagogiei s-a împletit cu o serie de variate activități practice, printre care a sîrnat un deosebit interes vizitarea expoziției „Din istoria literaturii didactice românești”.

Toate temele de istoria pedagogiei au fost însoțite de prezentarea unor materiale — culegeri de legi școlare, programe din trecut învățămîntului nostru, opere ale pedagogilor studiază — pentru a se surprinde cît mai viu ideile cu valoare de actualitate.

Discuțiile pe plan orizontal a eficienței și activizării lecției i s-a dat, cum era și firesc, o și mai mare amploare. Cursanții și-au putut lărgi orizontul cunoștințelor cu privire la numeroasele probleme ce se dezbate în sfera pedagogiei socialiste, cu privire la formarea omului unei înalte pregătiri științifice și tehnice, corespunzător nivelului de azi și de mîine al dezvoltării forțelor de producție și, în legătură cu aceasta, la alegerea judicioasă a conținutului disciplinelor și valorificarea maximă a timpului de școlarizare. Pe acest plan sînt puse din nou sub semnul întrebării modul concentrat sau liniar de predare, precum și modul spiral despre care vorbesc unii pedagogi, sînt analizate, în lumina cuantumulului de eficiență, diferitele tipuri și variante de lecții și posibilitățile pe care le includ fiecare din ele, folosirea deplină a tuturor elementelor pozitive ale metodelor clasice pentru activizarea frontală a elevilor, deplasîndu-se în același timp centrul de greutate asupra gîndirii și muncii independente a elevilor.

Introducerea din ce în ce mai activă a metodelor moderne de predare caracterizează preocupările pedagogice de azi, în vederea rezolvării contradicției dintre volumul actual imens de cunoștințe științifice și tehnice și posibilitățile de însușire a acestora. Cursanților li s-a demonstrat modul cum este folosit, pentru predarea limbilor străine, complexul pedagogic — film fix însoțit de bandă de magnetofon, film pe o temă dată, diapozitive și discuri — explicîndu-li-se cum se îmbină acest complex cu folosirea manualului. Au fost subliniate avantajele obținute și prin alte procedee — de exemplu, prin folosirea semicabinelor etc. — prezentîndu-se în această problemă materialul bibliografic necesar profesorilor de pedagogie în înțelegerea mai profundă a unor consecințe pedagogice pe linia creșterii eficienței învățămîntului, cum sînt rolul formațiunii reticulare în tonificarea scoarței cerebrale, posibilitățile largi de control și autocontrol pe

care le prezintă folosirea adecvată a materialelor audio-vizuale etc.

Introducerea ciberneticii în pedagogie a fost discutată, de asemenea, pe larg. S-a arătat, în primul rînd, specificul acesteia ca metodologie a cercetărilor științifice, subliniindu-se posibilitățile largi pe care le oferă în acest domeniu și prezentîndu-se, spre ilustrare, cercetările începute de Institutul de științe pedagogice cu privire la învățarea programată, fără mașini, a unor teme din domeniul formării deprinderilor de citire și scriere la clasa I și de analiză sintactică la clasa a V-a.

Profesorii de pedagogie participanți la curs au putut studia rolul ciberneticii și al teoriei informației și în cadrul predării lecției „Metodele de predare”. Discutarea problemelor predării pe bază de program, cu sau fără mașini, le-a deschis dorința de a cerceta rolul și consecințele a numeroase probleme psihologice și pedagogice, cum este de exem-

plu aferența inversă. În legătură cu aceasta s-a exemplificat cum, în procesul predării citit-scrisului, sau în cadrul altor procese de predare, învățătorul sau profesorul se găsește în imposibilitate de a întări întreaga înaintare, treaptă cu treaptă, secvență cu secvență, a fiecărui copil din cei 30—40 pe care-i are în clasă. În același timp elevul nu poate, în general, să-și sancționeze singur etapele și rezultatele activității de învățare și chiar atunci cînd o face, într-o măsură, el nu are totdeauna încredere nici în propria aferență orientativă, nici în cea de sancționare — mai ales la o vîrstă școlară mică — ci așteaptă, de fiecare dată, cuvîntul de întărire al învățătorului. Privit prin această prismă, sistemul comenzi și controlului pe baza programului — cu sau fără mașină — rezolvă o mare dificultate în învățare. Cu viu interes a fost cercetat de cursanți standul cu lucrări care tratează această problemă: volumele „Problemele

teoretice ale ciberneticii” și „Cibernetica”, seria de articole din „Gazeta învățămîntului”, cîteva numere din „Revista de pedagogie” și „Revista de psihologie” etc.

Un loc deosebit în cadrul cursului l-au ocupat problemele educării multilaterale a elevilor. Discuțiile au fost centrate în jurul proiectului programei muncii educative. Cercetarea acestei programe în cadrul cursului, înțelegerea profundă a perspectivei pe care ea le deschide în dezvoltarea planificată a muncii de educație, a rolului profesorului de pedagogie în transpunerea ei în viață, studierea materialului bibliografic în care se expune experimentarea programei muncii educative în școli au produs cel mai viu interes.

Activitățile programate în cadrul cursului, cu multiple valențe pe linia îmbunătățirii procesului instructiv-educativ au creat — așa cum au arătat, în repetate prilejuri, numeroși participanți — condiții ca profesorii de pedagogie să participe cu mai multă competență la propagarea noului în învățămînt.

IOANA IONESCU

Învățămîntul nostru urcă o nouă treaptă

(Urmare din pag. 1)

Pentru desfășurarea cît mai eficientă a predării cunoștințelor, atît în clasele a VIII-a cît și pe ansamblul școlii generale, s-a prevăzut de asemenea realizarea, în special în cadrul întreprinderii de material didactic, a unor noi sortimente și tipuri de materiale didactice — care să asigure un mai puternic caracter intuitiv procesului instructiv-educativ. Colectivul întreprinderii de material didactic are toate posibilitățile de a arăta măsura deplină a maturității sale, realizînd aceste sarcini sporite cantitativ la un nivel calitativ superior.

Pentru orientarea întregii activități menite să asigure pe plan material deschiderea în condițiile cele mai bune a noului an școlar, Ministerul Învățămîntului a efectuat, încă în cursul anului 1963, în toate regiunile țării, un studiu privind problemele bazei materiale și a necesarului de cadre în perspectivă. În lumina acestui studiu orientativ au fost date indicații corespunzătoare pentru mobilizarea tuturor forțelor și resurselor atît pe plan central cît și în cadrul fiecărei regiuni și al fiecărui raion. Astfel, în anul 1964 este planificată construirea a 4.603 săli de clasă dintre care peste 4.200 urmează a fi date în folosință, conform angajamentului constructorilor, pînă la începutul anului școlar, iar restul vor fi terminate în trimestrul IV/1964. Succesul acestei acțiuni, cu o

pondere deosebită în ansamblul pregătirii pentru noul an școlar, cere o muncă stăruitoare din partea organelor locale de învățămînt, care sub îndrumarea directă a Ministerului Învățămîntului, să urmărească și să grăbească, acolo unde este necesar, ritmul lucrărilor pe fiecare dintre șantierele de construcții școlare, să concentreze contribuția voluntară și participarea la activitățile cu caracter patriotic pentru înălțarea noilor școli a mii de oameni ai muncii, prin mobilizarea acestora de către corpul didactic.

Organele Ministerului Învățămîntului, ale secțiilor de învățămînt din cadrul sfaturilor populare regionale, raionale și orășenești se preocupă intens de problema dotării tuturor școlilor generale de 8 ani cu mobilierul necesar bunei desfășurări a cursurilor. Cifrele indică și în acest caz amploarea acțiunii în curs de desfășurare: pentru sălile de clasă ce urmează a fi amenajate sînt necesare 120.000 de bănci școlare, 6.400 de table și 6.600 de catedre. Întrucît această sarcină depășea capacitatea întreprinderilor specializate s-au luat măsuri pentru difuzarea documentației tehnice a noilor tipuri de mobilier școlar la sfaturile populare regionale pentru întreprinderile locale, astfel ca acțiunea dotării școlilor cu mobilier să fie terminată la timp. Se impune însă ca toate secțiile de învățămînt ale sfaturilor populare să urmărească cu atenție respectarea graficului de producție de către

întreprinderile care au primit comenzi de mobilier școlar.

Deschiderea în cele mai bune condiții a noului an de învățămînt, presupune și desfășurarea unei minuțioase muncii educative atît în rîndurile elevilor cît și în rîndul părinților, pentru ca, din prima zi de școală, de la prima oră de curs, lecțiile să se desfășoare intens în clase cu efective complete. În acest sens cadrele didactice vor fi larg sprijinite prin introducerea în școală a noului regulament care reglementează și aspecte importante ale muncii educative. Experiența acumulată de corpul nostru didactic pe linia desfășurării unor acțiuni eficiente pentru asigurarea frecvenței depline a elevilor inserși, colaborarea strînsă cu comitetele de părinți, sînt factori a căror valorificare largă se impune și în această vară. Să desfășurăm neobosit o vastă acțiune de convingere colectivă și individuală a părinților și elevilor, pentru ca toți să înțeleagă pe deplin importanța generalizării școlii de 8 ani și să sprijine continuu această acțiune. Astfel vom putea raporta cu mîndrie partidului și guvernului că toți elevii care au absolvit clasa a VII-a, au început, din prima zi, cursurile în clasa a VIII-a. Aceasta va fi și o încununare a strădaniilor întregului nostru corp didactic pentru generalizarea învățămîntului de 8 ani, contribuția noastră la marile succese ale întregului popor, înfăptuite în anul celei de a XX-a aniversări a eliberării patriei.

O întrebare binevenită în aceste zile. Timpul ne permite să citim mai mult pentru a răspunde unui imperativ al muncii de educator — acela de a fi la curent cu noutățile în specialitatea pe care o predăm. Iată câteva răspunsuri :

Al. Bojin,

profesor
de limba română
la Școala medie nr. 38
din Capitală

Anii din urmă au îmbogățit considerabil patrimoniul științei noastre literare cu studii despre scriitorii veacului al XIX-lea și al XX-lea, precum și cu bine îngrijite ediții din operele multor scriitori. Încerc să selectez câteva din lucrările mai recent aparute, care sînt de un real folos cadrelor didactice de specialitate, pentru aprofundarea problemelor de literatură română ce se predau în școală.

Priore altele, mi se pare binevenită apariția *Cursului de istoria literaturii romine între cele două războaie mondiale* (1920—1944), par-

Volumul de proză literară de Eminescu, editat anul acesta de Eugen Simion și Flora Șuteu, cu un studiu introductiv de Eugen Simion, se înscrie ca o reală contribuție în domeniul studiilor despre Eminescu. Și studiul lui Ion Masoff, intitulat „Eminescu și teatrul”, bogat documentat, aduce lumini noi în cunoașterea aprofundată a activității lui Eminescu.

În ultimii doi ani, mulți scriitori de valoare au constituit obiectul unor ample cercetări în cadrul procesului de prelucrare critică a moștenirii noastre literare. Studiul lui G. C. Nicolescu despre V. Alexandri, studiul lui B. Elvin despre Camil Petrescu, acela al lui Al. Săndulescu despre Barbu Delavrancea, al lui N. Gheran despre Gh. Brăescu și multe altele demonstrează intensele preocupări ale criticilor literari pentru valorificarea moștenirii

cescu, sub îngrijirea lui G. Zane. Volumul cuprinde 183 de documente, unele inedite, care au darul să ne introducă mai adînc în epoca pașoptistă, în relațiile dintre conducătorii revoluției de la 1848 din Muntenia.

Mi se pare foarte necesar să semnalăm și volumul „Shakespeare”, antologie bilingvă — alcătuită de Dan Duțescu și Leon Levitski, editat foarte recent, cu prilejul aniversării a patru sute de ani de la nașterea scriitorului. Din cele 37 de piese ale autorului, au fost alese și publicate fragmentele cele mai semnificative, restul operii fiind prezentată în rezumat. Textele fragmentelor alese sînt date și în limba engleză. Prin forma ei, lucrarea este accesibilă și elevilor, mai ales că în final sînt trecute numele personajelor, cu indicații precise privind pronunțarea corectă a acestora.

Merită să fie semnalate și consultate câteva lucrări și ediții de folclor, recent apărute. În condiții tehnice optime, au fost editate cele trei volume „Balade populare românești”, 1964, sub îngrijirea lui Al. I. Amzulescu, precedate de un studiu introductiv. Tot în domeniul literaturii populare, a apărut și volumul „Cu cît sînt, atîta sînt”, antologie a liricii populare, cu un prețios studiu introductiv semnat de Ovidiu Papadima.

Reviste : „Limbă și literatură” și „Studii de literatură”

și „Problema cauzalității în fizica modernă”.

Primum volum reprezintă o încercare de alcătuire a unei monografii despre materialismul dialectic ca metodologie generală a științelor speciale. Teme ca „abstracția științifică”, „inducția și deducția”, „teoria și practica în știință”, care interesează în general profesorii de științele naturii, sînt întregite cu multe capitole care privesc îndeosebi pe profesorii de fizică cum sînt de pildă cele care se referă la „Unele aspecte ale ridicării de la abstract la concret în fizică” sau „Unele aspecte ale caracterului dialectic ale metodei fizicii contemporane”. În acest ultim capitol se subliniază faptul că pătrunderea fizicii atomice în domeniul subatomic impune necesitatea adoptării unui nou limbaj, pe lângă nevoia creării unei noi teorii fizice. Expresia folosită în text de „existență virtuală”. cred că ar putea fi introdusă în vocabularul elevilor. Aceasta, deoarece pe de o parte noțiunea amintită descrie mai adecvat fenomenele subatomice, iar pe de altă parte ea înlătură tendința elevilor de a concepe particulele elementare ca fiind construite din componente, conform reprezentărilor din fizica clasică. Importanța cunoașterii materialismului dialectic de către profesorul de fizică este scoasă și mai bine în relief atunci cînd este citat cazul fizicianului March. Acesta, lipsit de o justă orientare filozofică, a încercat să demonstreze că

reține ca foarte rațională clasificarea legilor în două mari categorii : legi de desfășurare și legi de stare.

Ultima lucrare, „Problema cauzalității în fizica modernă”, demonstrează felul cum întreaga dezvoltare a științei s-a desfășurat sub semnul principiului cauzalității. În carte se expune pe larg rolul principiului cauzalității în cunoașterea naturii, legătura dintre legile de conservare și determinarea cauzală, relația dintre legile dinamicii și legile staticii în fizică etc. Ultimele două capitole sînt închinat unei probleme de mare actualitate, respectiv problema cauzalității în fizica cuantică.

Gh. Tomescu,

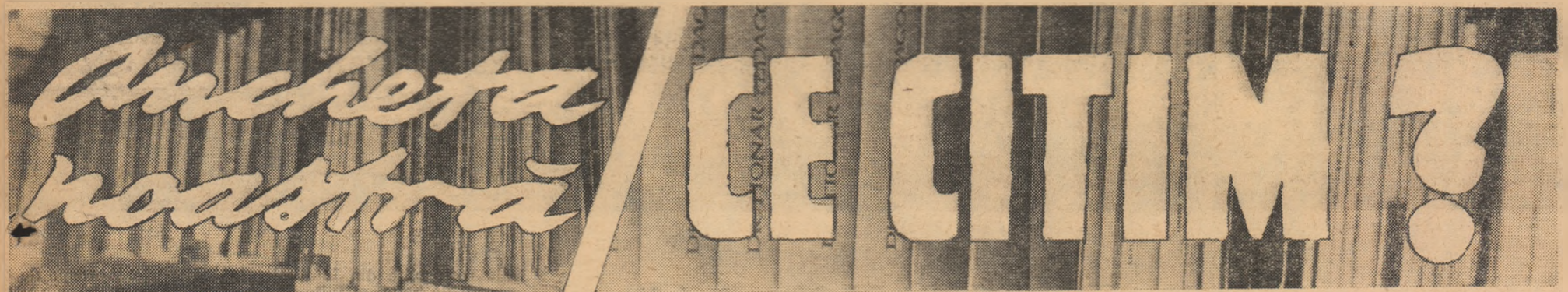
ing. prof. la Grupul
școlar metalurgic
„Unirea”-București

În timpul acestei vacanțe mi-am propus să adîncesc unele probleme privind dezvoltarea tehnicii în sectoarele electrotehnice și construcții de mașini, studiind o serie de lucrări de specialitate recent apărute.

Lucrarea „Tabele și nomograme pentru calculul conductelor” de E. Racotă pe care am revăzut-o de

țină seama în rezolvarea problemelor de fabricație a sculelor și da indicații prietoare la materialul pentru scule și tratamentul termic al acestora. O atenție deosebită se acordă în aceeași lucrare funcționării și reglării utilajelor, dispozitivelor și aparatelor folosite în școlărie. Tot în acest domeniu merită evidențiat volumul „Alegerea și tratamentul termic al oțelurilor de scule” de T. Dulămiță, care conține un material aproape complet, extinzîndu-se asupra tuturor grupurilor de oțeluri indicate pentru fabricarea sculelor.

Una dintre problemele tehnice mereu actuală și în continuă dezvoltare se referă la organele de mașini. O serie întregă de lucrări constituie un sprijin prețios pentru documentarea aprofundată în această problemă a profesorilor din învățămîntul profesional și tehnic. Pentru lămurirea tuturor aspectelor problemei angrenajelor voi re-lua lectura în noua ediție a lucrării „Angrenaje” de E. Botez, lucrare sistematică și completă, care se referă atît la proiectarea cit și la diferitele aspecte ale fabricării roților dințate cilindrice, elicoidale, cu melconice etc. Dimensionarea justă a organelor de mașini, problemă care preocupă continuu pe specialiști, este în strînsă legătură cu oboseala materialelor. St. Nădășan, B. Horovitz, Al. Bernath și V. Safta tratează în lucrarea „Obosea-

tea întâi, editat de Ovid S. Crohmăniceanu. Manualul existent pentru clasa a XI-a, unica lucrare care pînă în prezent sintetiza problemele epocii literare respective, capătă noi perspective și înțelesuri alături de acest curs. Deși unii critici literari l-au primit cu rezerve sau chiar cu obiecții totuși cursul, cuprînzînd admirabile sinteze asupra prozatorilor mai de seamă din perioada respectivă, este de un real folos și profesorilor din învățămîntul mediu, nu numai studenților din anul IV, cărora le este destinat. Așteptăm cu interes și partea a doua a cursului, care va cuprinde, așa cum anunță autorul în prefața primei părți : poezii, dramaturgii și criticii literari din aceeași perioadă.

Pe plan național, comemorarea a 75 de ani de la moartea lui Eminescu a fost marcată prin numeroase acte de prețuire a memoriei genialului poet, precum și printr-o bogată literatură de prezentare în presa de specialitate. Pe lângă numerele omagiale ale tuturor revistelor literare, dintre care semnalăm, îndeosebi, nr. 4—5 din „Viața românească” —, lucrarea acad. George Călinescu despre „Viața lui Eminescu”, reluare a vechiului său studiu, rămîne întrecută în definirea uriașei personalități a marelui poet.

noastre literare. Prin acestea învățămîntul de cultură generală primește, în mod direct, un prețios sprijin.

În 1963, Silvan Iosifescu a reluat, în cadrul lucrării „Momentul Caragiale” unele laturi din activitatea marelui dramaturg, despre care a publicat o monografie cu peste 12 ani în urmă, aducînd prețioase clarificări în ce privește raporturile lui Caragiale cu Junimea. Despre același clasic, semnalăm o lucrare mai aparte, o bibliografie de recomandare, alcătuită de Petrică Marin, în care sînt trecute studiile și articolele publicate după 1948 despre Caragiale, cu unele referiri la conținutul lor. Studiul critic amplu, alcătuit de Zoe Dumitrescu-Buşulenga despre Ion Creangă, depășește prin valoarea lui multe din lucrările publicate anterior. Alături de lucrarea lui G. Călinescu tipărită cu aproximativ 26 de ani în urmă despre povestitorul humuleștean, această carte constituie un moment semnificativ în dezvoltarea științei noastre literare.

În afara studiilor de istorie și critică literară, din care am semnalat doar pe cele de mai sus, editurile au publicat în ultimii ani, în condiții grafice excelente, unele ediții din operele lui Eminescu, Argezi și alții. Considerăm un succes literar apariția recentă a celui de-al IV-lea volum al operelor lui N. Băl-

ră universală”, ale Societății de științe istorice și filologice din R.P.R., apărute în ultima lună, se impun prin studii valoroase de literatură românească și universală.

Am ținut să atrag atenția doar asupra citorva din lucrările apărute nu de mult în sectorul literar, care vin în sprijinul cadrelor didactice ce predau istoria literaturii romine. Apariția unor asemenea lucrări îmbogățește știința literară românească, care a căpătat un mare avînt în anii de după eliberare.

Vintilă Florescu,

profesor de fizică,
Școala medie
„I. L. Caragiale”
din București

În planul meu de lectură pentru această perioadă și pentru lunile care urmează figurează în special cărți care aprofundează latura filozofică a obiectului ce-l predau — fizica.

Din lucrările de acest fel, recent apărute, am citit pînă acum „Metodologia generală a științelor particulare”, „Materialismul dialectic și științele contemporane ale naturii” vol. IV

particulele elementare nu sînt decît forme pure, structuri asubstanțiale, descrise în mod exhaustiv numai cu ajutorul noțiunilor matematice. Originea confuziunilor lui March constă în aceea că el nu vede tendința dialectică a cunoașterii științifice care, cu cît pătrunde mai mult în profunzimea materiei, cu atît devine mai abstractă, și că însăși complexitatea mereu crescîndă a fenomenelor studiate de fizică determină în mod necesar creșterea imensă a rolului abstracțiilor matematice.

Lucrarea „Materialismul dialectic și științele contemporane ale naturii” prezintă și ea un bogat material informativ din care reținem în mod special studiul acad. Remus Răduț, intitulat „Noile progrese ale științelor fizico-chimice și categoria de lege”. Acest studiu este extrem de util, deoarece printru altele, el face o clasificare completă a categoriei de lege, clasificare ce poate fi folosită la sistematizarea cunoștințelor ce le predăm elevilor. Ar fi interesant de văzut în ce măsură s-ar putea introduce în școală limbajul susținut de autor și anume, plecîndu-se de la noțiunea primară de eveniment, fenomenul, de pildă, să fie definit ca o mulțime a evenimentelor ordonate în timp, iar situația ori starea să fie definite drept mulțime a evenimentelor simultane. De asemenea, se

curînd mă va ajuta în predarea calculului rețelelor de distribuție a electricității, căci prin exemple numerice pe care le cuprinde elimină o serie de calcule laborioase în pregătirea lecțiilor și permite citirea rezultatului în tabele sau nomograme. Tot pe linia efectuării unor aplicații practice legate de producție, esențială în cadrul predării electrotehnicii pentru înțelegerea fenomenelor și pentru obținerea deprinderii de calcul, o lucrare valoroasă este „Culegerea de probleme de electrotehnică și electromagnetism” de Mircea Popa și Marin Ene.

În ultimii ani, a luat în țara noastră un avînt deosebit fabricarea sculelor așchietoare. Pregătirea elevilor, atît pentru producția de scule cit și pentru utilizarea cu maximum de randament a acestora, impune cunoașterea de către profesorii care predau tehnologia meseriei a celor mai noi procedee de lucru și a materialelor utilizate. Deosebit de utilă în această privință este lucrarea „Tehnologia sculelor așchietoare” de D. Dragu și M. Simionescu, care prezintă pe larg tehnologia de fabricare a sculelor așchietoare, noțiunile și principiile tehnologice generale de care e necesar să se

la materialelor” factorii ce influențează rezistența la oboseală și mijloacele constructive, tehnologice, de exploatare și preventive pentru mărirea rezistenței la oboseală. Lucrarea se ocupă de asemenea de tehnica încercărilor la oboseală, ținînd seama că în curînd standardele noastre vor prevedea și caracteristica de oboseală a materialelor.

Pentru cunoașterea aprofundată a reductoarelor care se utilizează pe o scară tot mai largă în construcția de mașini, lucrarea „Reductoare și variatoare de viteză” de B. Horovitz este deosebit de utilă. Calculele efectuate privind randamentul transmisiilor, oferă numeroase exemple pentru a demonstra la lecții posibilitățile de reducere a cheltuielilor de exploatare și deci a prețului de cost al produselor realizate cu agregatele respective.

Bogăția de lucrări tehnice, în majoritate deosebit de valoroase, caracteristică activității editoriale din ultimii ani, ne ajută să fim continuu la curent cu cele mai noi realizări ale tehnicii și să ne pregătim pentru lărgirea și adîncirea orizontului lecțiilor pe care le vom preda în viitorul an școlar.

Munca educativă în

Vacanta

1 Vizită la izvoarele lumînii

2 Poziții într-o tabără locală

3 „Examen” pentru titlul de inotător

4 În satul dintre văi

5 O mică societate „pilot”

1
Din șoseaua asfaltată care leagă Curtea de Argeș cu marele șantier al Hidrocentralei „16 Februarie”, se desprinde un drum îngust ce pornește pieptiș spre pădure. Drumeagul pare a te îndepărta mereu de frământarea șantierului, iar fâgașurile adinci săpate de camioanele uriașe care gem sub greutatea poverii, îți spun că acolo, undeva, în mijlocul pădurii, oamenii luptă cu natura. Într-adevăr după vreun kilometru încep să apară semnele cunoscute ale șantierului: barăci, ateliere, mașini, turla metalică a ascensorului, siluetele macaralelor care se plimbă maiestroase peste virfuri.

Din autobuz, 50 de glasuri fac să răsună pădurea.

— Am ajuns! Uite șantierul!

— Privește la dreapta! Ce zid uriaș de piatră!

— De-am ajunge mai repede acolo sus!

Entuziasmul celor 50 de excursioniști — elevi de la Școala generală de 8 ani nr. 10 din București — nu mai cunoaște margini. Excursia aceasta a așteptat-o fiecare cu multă nerăbdare. „Veți vizita unul din cele mai mari șantiere ale țării”, le-au spus înainte de plecare profesorii, vorbindu-le apoi despre marea bătălie cu natura a constructorilor de pe Argeș, despre importanța uriașă a șantierului. Înarmați de la școală și din citirea ziarelor, cu multe cunoștințe despre viitoarea hidrocentrală, școlarii abia așteptau acum să le confrunte cu măreția realității.

Dar iată-i, au ajuns la șantier. Ochii privesc uimiți la totul din jur: la uriașele agregate, la stin-

cile rostogolite din înălțimi, la pereții de beton ai viitorului baraj, dar mai ales la oameni — la făpturile acestea îmbrăcate în mantale și căști de cauciuc care par mici în comparație cu uriașii de piatră înconjurători, dar care țin sub puterea lor munții, întreaga natură.

„De la centrala subterană, după ce vor fi trecut prin vârtejul turbinelor, apele Argeșului vor intra într-un tunel lung de 12 km și vor ieși apoi la lumină departe, la Oiești, reintrind în albia mamă” — le explică excursioniștilor — numai ochi și urechi — un inginer de pe șantier. Apoi școlarii aflu despre fapte nemai-pomenite, despre hărnicia constructorilor, despre curajul și dârzenia lor, despre dorința fierbinte a fiecăruia de a grăbi ceasul când lumina va porni din centrala subterană spre orașele și satele patriei.

„Afară este o lumină blindă și aer curat, răcoritor. Într-o poiană cu iarbă deasă și moale, excursioniștii au făcut un popas.

Au părăsit de aproape un ceas șantierul, dar emoțiile, imaginile sale stăruie încă vii, puternice.

Aici, la umbra pădurii, se desfășoară una din cele mai frumoase, mai autentice lecții despre patriotism. Profesorii și elevii vorbesc despre frumusețea de nebănuț a muncii, despre eroismul oamenilor în lupta lor cu natura, despre forța de nebiruit a omului, despre nesecata lor fantezie creatoare. Școlarii își amintesc despre vizitele făcute în anii trecuți la Hidrocentrala de la Bicaz, despre modernele construcții de la Săvinești și Onești, vorbesc despre zveltele blocuri care împinzesc orașele, toate rodul muncii poporului nostru. Și inima li se umple de adincă mândrie și bucurie, de dragoste fierbinte pentru țara ai căror fii sînt.

„Autobuzul își face loc pe drumeagul îngust, claxonând puternic la fiecare cotitură. Înăuntru, elevii cîntă, de se aude pînă hăt

departe. Aproape de ele sunt de metri sub pământ, năvălirea titanică a luptă care simbolizează nemăsurată a omului cu perea, știința și curajul puse în slujba unei ca-

2
In toial jocului. De mînea baltă, alergînd ma intrare a blocului.

— Mamă, vine tovarătoare, a început el, gălăgios încă de pe sc-

Surprinsă, mama a ba și a ieșit la ușă. Le tovarășa Elena Ioc-

rea lui Dorel, trepte.

„De ce vine oare, încheiat de mult. Băta vacanță. Clasa a tr-

bine. O fi făcut ceva știu”, se întreba nelăma, trecîndu-i prin felul de gînduri.

Peste cîteva minute femei, pedagogul și stăteau de vorbă priet cum stătuseră de atî-

lunile de școală.

— De ce nu vine D bără? L-am așteptat duminică.

— Păi, îl mai tin Doar e vacanță. Să se se odihnească. Să se pe lingă mine.

— Dar în tabără ce face, nu se joacă, nu nește, nu se recrează pregătit atîtea bucurii, șiuni frumoase, instrui-

Și învățătorea a it vorbească mamei lui pre bogatul program tate al taberei pe ca-

fesorii și învățătorii strădui să-l întocmea a oferi elevilor

cută. I-a povestit

Discuțiile acestea au fost deobicei de rodnice. Părinți care, ca și Maria Onofrei, își țineau copiii pe lângă casă, îi trimiteau acum la tabără în toate cele trei zile ale săptămânii când se desfășoară programul.

Zilele trecute, bunăoară, curtea școlii generale de 8 ani nr. 7 era plină de elevi. Nu lipsea fiștele dintre ei nici Dorel. Veniseră de dimineață pentru o treabă foarte importantă: să îngrijească și să infrumusețeze parcul școlii, cu care, pe bună dreptate, se mândrește fiecare. Trebuie spus că școala este nouă, spațioasă, plină de lumină și școlarii au create aici condiții optime de studiu. Nu se putea deci ca unei astfel de școli să-i lipsească un parc, care să-i completeze frumusețea. Spațiu era destul, așa că de cum a fost dată în folosință, elevii s-au pus pe treabă și îndrumați de profesorii de științe naturale, într-o primăvară au și amenajat parcul. De atunci ei îl îngrijesc cu dragoste. Au aranjat straturi în fel și fel de forme, au pietruit aleile, au sădit iarbă, au plantat pomi și flori. Cunoșc o mulțime de varietăți de flori, de arbuști și, ca niște naturaliști pasionați, vor să le experimenteze pe toate. În cinstea marii sărbători a eliberării patriei ei și-au propus ca atât școala cât și parcul să strălucească de curățenie, de frumusețe. Și fiecare elev vrea să-și aducă contribuția la realizarea acestui angajament.

În număr mare participă la activitatea taberei, ca urmare a muncii educative desfășurate de pedagogi, și elevii școlii de 8 ani nr. 4. Duminică trecută profesorii i-au anunțat că la unul din cinematografele din oraș se organizează un matineu pentru elevi. La ora 10 sala a fost plină. Au răspuns invitației profesorilor zeci de elevi.

Asemenea exemple sînt multe. Și fiecare în parte sînt rodul muncii plină de tact pedagogic, de dragoste, pe care profesorii și învățătorii o desfășoară și acum în zilele vacanței pentru educarea elevilor.

3

Puțini trecători știu că pe bulevardul ce duce la Casa Științei, la câteva sute de metri de stația „strandului“ se află, împrejmuit de castani maiestuoși, un adevărat colț de rai.

În primul moment ai impresia că te afli într-una din minunatele stațiuni de la munte. O adevărată pădure, cu copaci mari și umbroși, cu pajiști de iarbă moale și proaspătă, stropită cu flori, se întinde cit vezi cu ochii. Dar cînd ajungi la capătul pădurii, impresia ți se schimbă. Parcă un tren nevăzut, te-ar fi adus pe nesimțite de la munte la mare. Descătușat de umbra copacilor, soarele se răsfață în oglinda limpede și verzuie a apei. Să fie un colțșor din Mamaia? Să fi nimerit din greșeală la Eforie sau la Mangalia, la Costinești sau la Năvodari? Nici una, nici alta. Aici, unde muntele își dă mina cu marea, unde umbra se ia la întrecere cu soarele, se află Centrul de învățare a inotului pentru copiii din cadrul Complexului sportiv al tineretului din București. Acum, în zilele de vară, colțul acesta de rai a devenit o împărăție a copiilor. De dimineață pînă seara, parcul, pajiștile, plaja și apa sînt pline de școlari. Totul răsună de veselie, strălucește de tinerețe, de frumusețe.

Cîteva cifre. Centrul de inot va găzdui pînă la 15 septembrie (de la 1 iunie) 9000 de copii pe 5 serii, în cicluri de 15 zile.

Seria aceasta, bunăoară, numără peste 1000 de copii de la 5 la 14 ani. Încă de la primele ceasuri ale dimineții, ei umplu strada ce duce la Complex. Îi întîlnim în fiecare dimineață în tramvai, în autobuz sau troleibuz (sînt printre cei mai disciplinați pasageri) și le privim de

fiecare dată chipurile sănătoase, bronzate, cu dragoste și admirație.

Îndemnați încă din lunile de școală de profesori, de diriginți, școlarii își petrec aici cîteva ceasuri pe zi pentru a învăța inotul, sport care, așa cum le-au spus și le spun pedagogii, le fortifică sănătatea, le dezvoltă armonios trupul.

Cincisprezece zile, împărțiți pe grupe, ei învață să deslușească tainele acestui frumos sport. Și învață, așa cum se învață la școală: pornind de la abecedar, de la primele noțiuni, primele mișcări, pînă la stilurile de inot. Și, la fel ca la școală, sînt ajutați și îndrumați cu grijă și cu dragoste de pedagogi. La centrul de învățare a inotului există peste 60 de profesori de educație fizică bine pregătiți, cu experiență, care muncesc cu multă pasiune. (De fapt, așa cum ne spunea Radu Tovoneanu — un om entuziast, un priceput pedagog, directorul și gospodarul acestui centru — pasiunea este principala cerință în activitatea cu școlarii. Fără ea, nu se poate face nimic).

În ziua în care am poposit noi, școlarii făceau ultimile pregătiri în vederea examenului (da, da, se dă examen cu note, ca la școală) care le conferă titlul de inotători. La sfîrșitul examenelor, inotătorii fruntași, vor prezenta pentru părinți și invitați un frumos spectacol, în care-și vor demonstra măiestria.

Dar, centrul de învățare a inotului, nu oferă școlărilor numai prilejul de a face sport, ci el este și o școală în care copiii sînt educați din toate punctele de vedere. Profesorii de sport sînt în același timp și instructori și pedagogi. Aici școlarii învață să fie mai disciplinați — i-am admirat cum merg la intrare și la ieșire, în rînd, liniștiți, cum se comportă pe plajă, în apă; învață să fie îngrijiiți — fiecare își aranjează, într-o ordine perfectă lucrurile pe plajă, și nici unul nu lasă, după ce-a terminat programul, nici o hîrtie sau resturi de mîncare pe plajă; sînt deprinși să fie punctuali — foarte rar se întîmplă ca un școlar să lipsească de la lecția de inot, și nu se întîmplă nicio dată ca vreunul să întîrzie pentru că nu mai este primit de către profesorul respectiv. (În fiecare dimineață, ca la clasă, se strigă catalogul, se pun absențele).

Și tot la această școală a inotului, elevii învață să fie curajoși, hotărîți, îndrăzneți, să aibă încredere în forța lor, să aibă voință.

4

Mașina ne poartă pe lângă întinse podgorii, care se răsfață în arșița soarelui. Apoi cotește la dreapta și străbate ulițe largi cu case clădite gospodărește, inundate în verdeață și flori. Ne aflăm în Popești — regiunea Galați — comună mare, cu o istorie de peste 600 de ani.

La ceasurile dimineții tabăra locală organizată la școala de 8 ani, unde am făcut primul popas, era pustie.

Sînt împrăștiată prin comună. Și profesorii și elevii. Astăzi este zi de muncă patriotică — ne lămurește secretara școlii.

La cîteva sute de metri de școală întîlnim un mic șantier. Munca-i în toi. Peste tot, forfotă mare. Se ridică o nouă clădire pentru Sfatul popular. Printre meșteri, printre cetățenii care lucrează, sînt zeci de școlari. Însoțiți de un profesor, au venit aici, dis de dimineață. Cară voinicește nisip, cărămizi, amestecă varul. Alte grupuri au pus stăpînire pe șanțuri, pe pârcelele din fața căminului cultural, pe terenurile virane. Înarmați cu

sape, cu greble, cu hîrlețe, smulg din rădăcini buruienile, nivelează pămîntul și pietrișul, plivesc florile.

Cu cîteva ceasuri înainte, cîteva zeci de alți școlari au plecat împreună cu profesorul de științele naturale să lege lăstarii la vie.

— Tovarășe profesor, pînă unde să văruiesc tulpina pomului?

— Eu îmi amintesc de la lecțiile de agricultură cum trebuie legați lăstarii și de ce este necesară această operație.

— Ce spuneți de porțiunea de șanț pe care am curățat-o?

Întrebările, discuțiile, exploziile de bucurie cînd treaba merge bine, mîndria la cuvintele de laudă ale profesorilor, n-au margini.

Micii gospodari sînt pe cit de harnici, pe atît de entuziaști, de dornici să contribuie, acum cînd întreaga țară se pregătește să întîmpine marea sărbătoare a patriei, la infrumusețarea comunei.

Dragostea fierbinte pentru satul natal, pentru regiunea lor, pentru patrie, le-a fost și le este sădită de pedagogii școlii, an de an, oră de oră. Acum în vacanță, fiecare acțiune care se organizează urmărește acest scop. Mai zilele trecute, profesorul de istorie le-a vorbit despre trecutul comunei, scoțînd în evidență viața grea pe care au trăit-o în anii burghezo-moșierimii părinții, bu-nicii și străbunicii lor.

Intr-o zi au fost oaspeții gospodăriei agricole colective. Inginerul agronom i-a plimbat pe tarlalele întinse, printre șirurile de viță de vie, pe la grajdurile moderne, vorbindu-le cu mîndrie despre bogățiile gospodăriei, despre hărnicia cu care muncesc părinții lor, colectivizii.

Pentru a cunoaște și împrăjirile comunei, cu încîntătoarelor frumuseți, școlarii din Popești au pornit-o deseori, acum în zilele vacanței, în drumeții. Deunăzi, bunăoară, au fost la pădurea și cabana de la cîțiva kilometri de comună pe drumul forestier de curînd amenajat, unde la umbra deasă a pădurii, pe pajiștea verde au cîntat, au jucat, au spus poezii.

Orice școlar din Popești își vorbește, și pe bună dreptate, cu mîndrie despre comuna sa.

Ați văzut cinematograful nostru? L-am construit cu doi ani în urmă. Are o sală grozavă. (În vacanță, de cîteva ori pe săptămînă, sala cinematografului este plină de elevi).

— Dar sălile noi de clasă? Avem și lumină de neon!

Da, am trecut și prin sălile noi de clasă, prin toată școala din Popești, care strălucește de curățenie, așteaptă deschiderea noului an. Au dat ajutor și elevii.

— Să treceți neapărat și pe la căminul cultural. Așa o clădire mare și frumoasă mai rar o să întîlniți.

I-adevărat. Și au dat ajutor la construirea sa și școlarii din comună. Acum în sălile răcoroase ale căminului ei sînt oaspeții zilnici: privesc încîntați emisiunile la televizor, citesc în biblioteca înșesată de cărți (nu-i zi în care pe ușa bibliotecii să nu intre zeci de cititori), joacă șah sau tenis de masă, fac repetiții în sala spațioasă de festivități. (Chiar în aceste zile ei s-au prezentat la concursul cultural-artistic pe țară).

Mașina trece din nou pe ulițe, pe lângă case, pe lângă vie. Comuna ne pare acum mai frumoasă, mai bogată. La frumusețea peisajului se adaugă o altă, de neprețuit: frumusețea morală a tinerei generații, a celor 400 de școlari din Popești care, educați de pedagogii lor, vor deveni constructori harnici ai vieții noastre noi.

5

Jos, în vale, zgomotele s-au topit de mult. Onosii de zbrenguiala de peste zi, oaspeții taberei de odihnă de la Șanțuri, regiunea Brașov, dorm — în susurul odihnitor al ploii — duși.

Doar la o singură cabană, nimeni nu s-a culcat. Ferestrele sînt larg deschise, luminile aprinse. În încăperea spațioasă, în jurul unei mese, vreo 19 persoane discută, se sfătuiesc.

— Ce facem cu Iuliana? De cînd a venit stă retrasă, parcă-i e teamă să se apropie de colectiv.

Privindu-și pe rînd noii colegi cu care muncește în tabără, profesoara Florica Oprea așteaptă o părere, un sfat. Este pe bună dreptate îngrijorată de atitudinea Iulianei. Ar vrea să se apropie de ea să o schimbe; a încercat, dar pînă acum n-a reușit. Poate n-a găsit singură calea spre sufletul acestui copil.

— Am urmărit-o și eu. Cred că trebuie să vorbim cu foarte mult tact cu fetița asta, cu foarte multă răbdare, a intervenit Elena Nicolaescu. Să lășăm colectivul să intervină mai mult, să acționeze prin intermediul colectivului. Să nu simțim că o urmărim, că ne îngrijorează, să nu ne ținem de capul ei pentru că se îndepărtează mai mult. Am avut și eu astfel de copii. Și numai cu ajutorul colectivului i-am schimbat.

Părerea tovarășei Nicolaescu este ascultată cu multă atenție. Are multă experiență, este un pedagog priceput, care muncește cu copiii, de peste 30 de ani.

În seara aceea discuțiile au continuat încă multă vreme. Colectivul de-abia format, societatea aceasta „pilot“ (în plin experiment de formare pe plan educativ), cu aproape 400 de membri, ridică celor 19 pedagogi nenumărate probleme de educație. Pedagogii s-au apropiat de fiecare școlar, pe fiecare l-au studiat, l-au urmărit din prima zi de tabără, pentru a-i putea cunoaște bine pe toți de la început și a putea lua cu fiecare măsurile potrivite. Unii, cum a fost cazul Iulianei Todorișiu, erau timizi. Sprînjindu-se pe colectiv, încredințându-le prin acesta o serie de sarcini care îi atrăgeau (bunăoară la un carnaval Iuliana a trebuit să reprezinte cea mai frumoasă floare), profesoara Florica Oprea a reușit să-i apropie mult de noii lor colegi de tabără. Alții erau prea „îndrăzneți“. Fără să-și cunoască forțele, posibilitățile, fără să-și seama de oboseală, doreau să participe la toate acțiunile. La un concurs sportiv Adrian Nițu, unul dintre „îndrăzneți“ a dorit să participe la toate probele, deși i se cereau doar trei. Profesorul de sport l-a lăsat, dar, cum era și firesc, spre sfîrșitul concursului n-a mai putut da nici un randament. Cazul lui Adrian și al altora ca el a fost un bun prilej pentru pedagogii de a-i învăța pe școlari să-și cunoască realele posibilități, să nu facă lucruri care-i depășesc.

Unii școlari se dezechilau în fața pedagogilor acum, în tabără, în alt mod de cum îi cunoscuseră în școală, la clasă. Bunăoară, Cornelia Cristea era la școală o elevă cuminte, disciplinată, iar în tabără se număra printre cei nedisciplinați. Pentru fosta sa dirigință, comportarea Cornelinei în tabără a fost o surpriză și totodată un prilej de a se apropia mai mult de ea, de a o ajuta să se încadreze în disciplina colectivului.

Alții, se includeau în cabană și citeau toată ziua fără să imbine în mod armonios cititul cu activitatea în aer liber. Cîțiva s-au dovedit egoiști, unii lipsiți de curaj. Fiecare căz în parte a prilejului discuțiilor îndelungi, în „consiliile pedagogice“ organizate aproape seară de seară.

Tabăra de odihnă a oferit pedagogilor cel mai bun prilej de a cunoaște elevii. Stînd în mijlocul lor 12—14 ore, deci încă o dată pe cit stăteau la școală, ei au avut posibilitatea să desfășoare în acest interval de timp o largă și bogată activitate educativă, începînd de la probleme mai minore pînă la problemele complexe ale formării caracterului.

Activitatea educativă desfășurată de pedagogii taberei de la Șanțuri nu s-a încheiat însă o dată cu plecarea primei serii de copii (despre care a fost vorba mai sus). Fiecare pedagog are notat într-un caiet toate problemele pe care le-a ridicat fiecare elev în parte. Acestea vor fi aduse la cunoștința școlilor unde învață elevii, a diriginților, spre a lua și aceștia în noul an, măsurile convenite.

Pagini realizate de M. ROBEA

DIN

EXPERIENȚA

ANULUI

INCHEIAT

Limba română

Din

EXPERIENȚA PREDĂRII LIMBII ROMÂNE ÎN CLASELE V-VII MI-A ARĂTAT CĂ PENTRU A-I ÎNVĂȚA PE ELEVII SĂ STABILEASCĂ ÎN MOD CORECT PROPOZIȚIILE ÎN CADRUL FRAZEI, ESTE NECESAR SĂ LI SE ASIGURE TEMEINICE CU NOȘTINTE MORFOLOGICE referitoare la modurile personale și nepersonale ale verbului, ca și la predicatul nominal. Fiecare dintre noi ne-am putut da seama că, dacă nu sesizează deosebirea dintre modurile personale și cele nepersonale, elevii fie că stabilesc un număr mai mare de propoziții decît cel real, considerînd drept predicate și unele verbe la moduri nepersonale, fie că reduc numărul real al propozițiilor, neluînd în considerare unele forme, mai ales compuse, ale verbelor la moduri personale. De exemplu, într-o frază ca „Însă prins fiind de către oamenii lui Alexandru, el fu adus la București, unde domnul cătrănit de

minie îl învinovăți de trădător și rebel și îl închise în pușcărie spre a fi pus la cale și apoi ucis” (N. Bălcescu), elevii care nu au suficiente cunoștințe despre moduri pot considera pe „prins fiind”, „a fi pus” sau „ucis” drept predicate, delimitînd greșit propozițiile.

Pentru a preveni asemenea greșeli, destul de grave, obișnuiesc să stăruiesc în mod deosebit asupra deosebirii dintre modurile personale și cele nepersonale, insistînd asupra funcțiilor sintactice ale verbelor la moduri nepersonale, astfel încît elevii să vadă în acestea subiecte, atribute sau complemente.

În cazul predicatelor verbale exprimate prin verbe la diateza pasivă, sînt situații cînd auxiliarul se subînțelege și nu apare decît verbul la participiu, ca în fraza „Sînt date la o parte și stivuite în curți” (P. Anghel). Elevii ar fi gata să afirme că „stivuite” nu este un predicat, motivînd că verbele la moduri nepersonale nu formează

predicate. De aceea le dau explicațiile necesare începînd chiar din clasa a VI-a, cînd se învață diateza pasivă, mai ales că nu este vorba de o problemă care să depășească puterea lor de înțelegere.

Pentru a-i ajuta să sesizeze predicatele cu auxiliare neexprimate pornesc de la un exemplu de felul acesta, bunăoară: „Grîul a fost plivit, porumbul prășit și via, stropită la timp”. Elevii pot sesiza înțelesul celor două predicate, dacă se apelează la predicatul primei propoziții, „a fost plivit”, dîndu-și seama că fraza poate apare în forma: „Grîul a fost plivit, porumbul a fost prășit și via a fost stropită la timp”.

Le arăt de asemenea elevilor că auxiliarul poate lipsi și în cazul diatezei active pentru verbele la un timp compus, ca în exemplul: „Ați închis toate cărțile?”, „Închis!” Și în această situație îi fac atenție asupra faptului că trebuie să aibă în vedere înțelesul logic al verbului lipsit de

Matematică

Din

CRED CĂ NU GREȘESC DACĂ AFIRM CĂ PROBLEMELE DE LOCURI GEOMETRICE SÎNT CELE MAI FRUMOASE PROBLEME DE GEOMETRIE, fie ea sintetică sau analitică. Cu toate acestea este îndeobște constatat că uneori elevii înțipină greutăți în rezolvarea acestor probleme sau în cazul cînd le rezolvă, nu știu precis de unde au plecat și unde au ajuns.

Din experiența căpătată în decursul a mulți ani de învățămînt, am ajuns la concluzia că e bine ca acest capitol să fie predat mai tîrziu, după ce elevii s-au familiarizat cu studiul geometriei analitice și sînt în același timp destul de avansați la analiză în ce privește studiul funcțiilor. Mi-am fixat astfel primele lecții din acest capitol după ce am terminat de predat „Cercul” și nu după capitolul „Dreapta”, așa cum se procedează în mod obișnuit.

Prima lecție am rezervat-o exclusiv clarificării noțiunilor, începînd prin a întreba și obține de la elevii obișnuita definiție a locului geometric.

În continuare, am arătat că se poate da și o definiție cinematică: el este drumul descris de un punct mobil obligat să respecte anumite condiții în tot timpul mișcării. Am folosit exemplele cunoscute ce-mi fuseseră date de elevi, ca răs-

puns la prima întrebare — cercul, mediatoarea unui segment, bisectoarea unui unghi etc. — și le-am arătat că în loc să ne gîndim de exemplu, la mulțimea punctelor egal depărtate de două puncte fixe A și B, ne putem imagina un punct mobil M, care în mișcarea sa nu are voie să se apropie mai mult de A decît de B. Elevii și-au dat seama că acest punct e obligat să rămînă tot timpul pe mediatoarea, deci el descrie mediatoarea.

Am discutat apoi despre determinarea punctului în geometria analitică. Cum era și firesc, elevii au răspuns că poziția unui punct este dată de coordonatele sale, de exemplu P (2; 3).

Am arătat apoi că, în cazul problemelor de loc geometric, vom considera punctul ca intersecția a două linii și vom spune că poziția lui este definită de două ecuații (ecuațiile celor două linii). Astfel, în loc de P (2; 3) vom spune că ecuațiile punctului P sînt $x-2=0$ și $y-3=0$, deoarece punctul se află la intersecția dreptelor date de aceste ecuații. Tot astfel, ecuațiile $x+y-4=0$; $2x-y+1=0$ definesc un punct oarecare Q.

Cum apare punctul mobil în geometria analitică? Care este elementul care imprimă mobilitatea unui punct? La aceste întrebări am obținut cu ușurință răspunsul elevilor: dacă în ecuațiile punctului

Notarea

Din

Ce înseamnă „a fi stăpîn pe notă”

OBSERVAȚIILE EFECTUATE ASUPRA MODULUI CUM SE DESFĂȘOARĂ PROCESUL INSTRUCȚIV-EDUCATIV mi-au demonstrat că părerea unor învățători și profesori, potrivit căreia verificarea și aprecierea cunoștințelor n-ar fi o sarcină didactică, ci mai degrabă o obligație profesională, este nejustă. Consider că această optică deformată este alimentată uneori chiar de felul cum se desfășoară activitatea de îndrumare și control a directorului de școală. Sînt directori care se limitează doar la a trage la răspundere pe profesori pentru numărul insuficient de note din catalog.

Sînt învățători și profesori care exagerează în ideea că „profesorul este stăpîn pe notă”, considerîndu-se îndreptățiți să folosească notarea cum cred de cuviință. „Nu-i dau notă mai mare (adică nota meritată) ca să-l am în mină” — spun ei, sau „Am să văd cum o să învețe mai tîrziu și atunci o să-l trec” sau: „Nu-i dau notă mare pe primul trimestru fiindcă nu mai învață în trimestrele următoare” etc. A fi „stăpîn pe notă” înseamnă, după mine, cu totul altceva, și anume: a acorda elevului — indiferent de orice alte considerente — nota pe care o merită, în funcție de volumul și calitatea cunoștințelor lui.

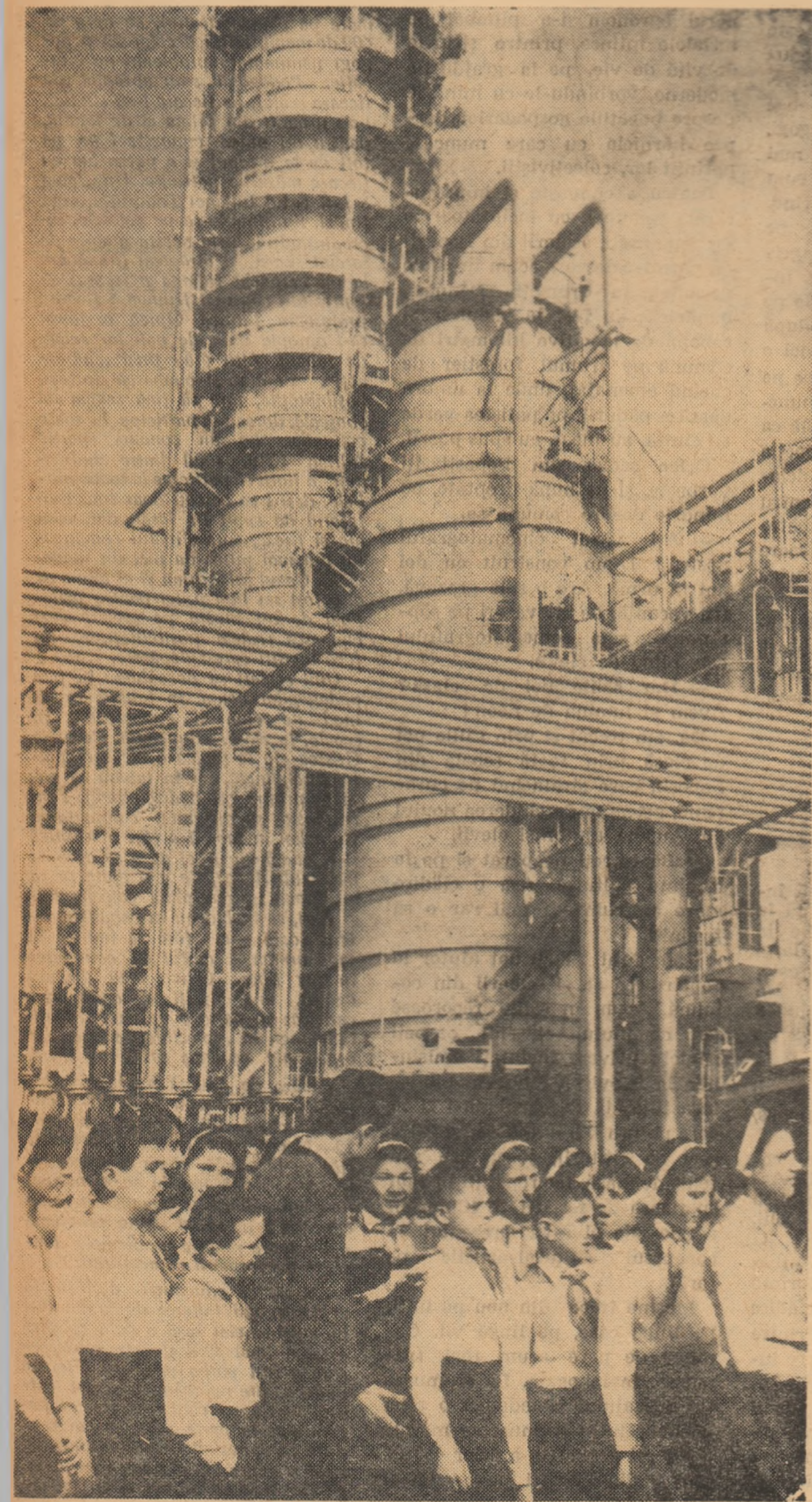
Am auzit — și nu o dată — învățători și profesori spunînd: „Este un elev de zece”, „Este un elev de patru” etc. Sau, ceea ce este aproximativ același lucru: „Este un elev foarte bun”, „Este un elev mediu” etc. Deseori, faptul că un elev „de patru” reușește să răspundă bine — printr-o muncă încordată, este considerat de către asemenea pedagogi „o

întîmplare” pe care o trec ușor cu vederea, fără a-și da seama că acest lucru duce la demobilizarea elevului. Nu există însă elevi numai de nota zece sau elevi numai de nota patru! Există doar elevi care pot să ia tot atît de bine nota zece cît și nota patru. Aceasta depinde atît de volumul cunoștințelor cît și de măsura în care le a-dîncesc.

MAXIMILIAN BOROS
lector la Institutul
pedagogic de 3 ani
din Baia Mare

Elevii să nu învețe pentru notă

Am observat că uneori elevii care au deja notă nu mai învață în mod consecvent, dacă știu că le va veni rîndul să fie ascultați numai după ce toți elevii clasei vor fi căpătat și ei notă. De aceea socot greșită practica acelor profe-

Lecție-excursie la Rafinăria de la Brazi.

auxiliar, apelînd la forma completă a aceluiași verb din propoziția precedentă.

În unele texte predicatelor nu sînt exprimate, iar indicile de predicție este intonația. În această situație elevii sînt dispuși să repartizeze grupuri întregi de cuvinte, care de fapt alcătuiesc propoziții, la alte propoziții, intrucît nu sesizează predicatul de care acestea aparțin. Experiența mi-a dovedit că, începînd cu clasa a VII-a, elevii pot sesiza asemenea predicat dacă se insistă în mod serios, apelîndu-se la conținutul logic al comunicării analizate. Așa, de exemplu, în fața textului: „Lîngă el, doi plopîi cu frunze care tremurau” elevii pot înțelege că lîngă el erau doi plopîi și, în funcție de acest predicat, pot stabili prima propoziție, necomișînd greșeala de a reduce fraza la o propoziție.

O greșeală de fond frecventă este separarea semi-auxiliarelor de verbele cu care alcătuiesc un singur predicat și considerarea lor

ca predicate aparte. Folosirea unor comunicări de tipul „Pot să învăț”, „Trebuie să muncim” sau „Începe să scrie” este destul de frecventă. Dar mulți elevi, chiar din clasele mari, consideră de exemplu pe „pot” din comunicarea „Pot să învăț” drept predicat, separat de „să învăț”, pe care îl iau aparte tot ca predicat, interpretînd astfel propoziția ca pe o frază. Pentru ca asemenea greșeli să fie lichidate, stăruim mult, începînd cu clasa a VII-a a școlii de 8 ani, asupra însușirii celor mai importante semiauxiliare.

În cazul predicatelor nominale, sînt situații cînd copula nu este exprimată, dar se subînțelege din context: „— Ai fost cuminte?” „— Cuminte, dar de ce întrebî?” La început elevii tind să neglijeze propoziția „cuminte...”, dar, citînd cu atenție textul, pot deduce că de fapt „cuminte” înseamnă „Am fost cuminte” și că este deci un predicat nominal. Pentru a-i ajuta să determine copulativul

subînțeles, îi deprînd să apeleze la copulativul din propoziția precedentă.

Sînt și predicate nominale cu nume predicative subînțelese, ca în exemplul: „— Este frumoasă cartea?” „— Este, sigur că este”. În astfel de situații elevii sesizează propozițiile, dată fiind forma personală a verbelor, care e evidentă, dar dacă nu se clarifică rolul acestor verbe, ele vor fi considerate în mod greșit, drept verbe predicative. Iată de ce trebuie să-i ajutăm să înțeleagă că ele formează predicate nominale cu nume predicative subînțelese, deci verbe copulative.

Pentru delimitarea propozițiilor în frază este absolut necesară însușirea temeinică a tuturor părților de propoziție, a raporturilor dintre ele. După stabilirea corectă a predicatelor, atenția trebuie îndreptată asupra cuvintelor care se află în apropierea limitelor propozițiilor pentru a se defini precis locul acestora. Iată cum proce-

dez, de exemplu, cînd întîlnesc un text de felul următor: „Cîntă veselă, mulțumită de vocea pe care o are”. Datorită pauzei marcate de virgulă, elevii ar înclina spre delimitarea incorectă a propozițiilor: „Cîntă veselă, mulțumită de vocea pe care o are”. Pentru a preveni o astfel de greșeală, stabilesc cu ei cuvintele care se grupează în jurul predicatelor de care aparțin. Elevii își dau astfel seama de faptul că „mulțumită” lămurește direct predicatul „cîntă” (cum cîntă? — mulțumită), deci face parte din propoziția cu acest predicat, anume propoziția I. Analiza ulterioară îi face să înțeleagă că și cuvîntul „vocea” este legat de predicatul „cîntă”, fiind complementul cuvîntului „mulțumită”, legat de acest predicat. Deci și complementul „de vocea” face parte din prima propoziție, care va fi delimitată acum corect: „Cîntă mulțumită de vocea”.

Dificultăți în determina-

rea unor propoziții mai apar și cu ocazia textelor în care elementele unor propoziții se introduc între elementele altor propoziții, fără să facă însă parte din acestea. În asemenea situații, interpretarea gramaticală, strîns legată de înțelesul logic al fiecărei propoziții, necesită o participare intensă, o atenție deosebită din partea elevilor. În exemplul: „...ș-apoi” după ce au văzut că dușmanii și-au luat drumul spre țara lor”) au apucat de-a dreptul peste codri”), dacă elevii nu sînt suficient de atenți, repartizează complementul „apoi” la propoziția predicatului „au văzut”. Ei trebuie ajutați să constate însă că acest cuvînt este legat de predicatul propoziției principale.

Un mare rol în clarificarea unor astfel de situații îl joacă și cuvintele de legătură. De aceea insist asupra cunoștințelor despre conjuncții, locuțiuni conjuncționale, pronume relative sau adverbe relative.

Pe măsură ce studiul morfologiei și al sintaxei părților de propoziție capătă, trecînd de la clasele mai mici la cele mai mari, un caracter tot mai complex, cunoștințele însușite vor oferi posibilități de interpretare din ce în ce mai bogate. Avînd în vedere că principiul accesibilității cunoștințelor nu presupune a se merge pînă la simplificarea, că elevul trebuie pus în fața unor dificultăți pe care să le învingă prin apel la cunoștințele însușite anterior, consider că analizînd cu elevii cazuri de felul celor expuse mai sus, le oferim posibilitatea de a folosi cunoștințele însușite anterior, în vederea sesizării unor noi fenomene, de a interpreta în mod științific textul gramatical, înlăturînd foarte multe din greșelile de analiză gramaticală.

prof. MIHAIL OPRESCU
Drăgășani

apare un parametru, punctul este mobil. Am completat spusele lor, arătîndu-le că în anumite cazuri pot fi doi sau chiar mai mulți parametri, dînd cîteva exemple.

Am continuat discuția punînd întrebarea: ce condiție trebuie să îndeplinească un punct mobil pentru a descrie o linie oarecare (o curbă)? Pentru că n-am obținut imediat răspunsul, am intervenit cerîndu-le elevilor să se gîndească nu numai la cele studiate la geometria analitică, ci și la analiză. În cele din urmă am obținut răspunsul dorit: un punct mobil descrie o curbă — deci un loc geometric — dacă între coordonatele lui există o relație de forma $y=f(x)$ sau $F(x,y)=0$, relație care este în fond ecuația locului geometric căutat.

Am arătat apoi că, dacă un punct depinde de un singur parametru, el descrie un loc geometric, deoarece se poate stabili o relație între coordonatele lui. Pentru aceasta am luat un caz simplu, cazul punctului $M(t-1; 2t+3)$. Ecuațiile lui sînt: $x=t-1$; $y=2t+3$. Am afirmat că valoarea lui y depinde de cea a lui x . În adevăr, dînd lui x o valoare oarecare $x=a$ se obține pentru parametru valoarea $t_0=a+1$, deci valoarea parametrului este condiționată de valoarea lui x , iar parametrul condiționează valoarea lui $y = b = 2t_0 + 3 = 2(a+1) + 3$

Am considerat cazul general, cînd ecuațiile punctului sînt de forma $g(x,y,t)=0$; $h(x,y,t)=0$ și am arătat că, prin eliminarea parametrului t între cele două ecuații, se obține o relație de forma $y=f(x)$ sau $F(x,y)=0$.

Prin cîteva exemple simple i-am ajutat pe elevi să înțeleagă cum se efectuează eliminarea parametrului și deci cum se obține ecuația locului geometric. În cazul punctului M de mai sus se obține $y=2(x+1)+3$.

Mai departe am stabilit că, dacă punctul mobil depinde de doi parametri independenți, el nu descrie un loc geometric, deoarece se poate mișca liber în plan, adică poate ocupa orice poziție. Pentru a le dovedi acest lucru am făcut următoarea demonstrație: fie, de exemplu, punctul R de ecuații $x = \frac{2m-t-1}{3}$; $y = \frac{m-t}{2}$,

unde m și t sînt parametri. Dacă dăm lui x și y valori arbitrare, independente una de alta, obținem un sistem de ecuații în m și t care determină valorile acestor doi parametri, deci punctul R poate ocupa orice poziție în plan. Dacă însă cei doi parametri nu sînt independenți, ci legați printr-o relație de condiție, punctul R va depinde — în ultimă analiză — de un singur parametru și deci va descrie un loc geometric.

Să presupunem, în cazul considerat mai sus că cei doi parametri sînt obligați să satisfacă relația $m + \frac{t}{2} = 5$, în acest caz

$m = 5 - \frac{t}{2}$. Introducînd această valoare în ecuațiile lui R , acesta va depinde numai de t .

Generalizînd, am tras concluzia că de fiecare parametru în plus este necesară o nouă relație de condiție.

În încheierea primei lecții am precizat că în orice problemă de loc geometric va apare un punct mobil și că prima dificultate de învins va fi aceea de a exprima, cu un parametru convenabil ales, condițiile de mișcare impuse de enunț. Cu alte cuvinte, această primă dificultate constă în stabilirea ecuațiilor punctului, ecuații care trebuie să conțină unul sau mai mulți parametri.

A doua dificultate constă în eliminarea parametrului sau a parametrilor respectivi între ecuațiile punctului. Am lăsat să se înțeleagă că — deși în exemplele date eliminarea parametrilor s-a efectuat cu destulă ușurință — de multe ori această dificultate va fi destul de greu de învins.

Deși în cursul primei ore nu am rezolvat nici o problemă, am propus totuși ca temă pentru acasă, o problemă simplă: „Se dă punctul $A(4,0)$ și o dreaptă varia-

bilă (D) ce trece prin acest punct. Să se determine locul geometric al piciorului perpendicularei din origine pe dreapta (D)”.

În ora următoare am avut satisfacție să constat că elevii au rezolvat cu ușurință problema dată ca temă, și au înțeles toate problemele noi ce le-am lucrat în clasă.

Abia ulterior am făcut diferențierea între cele două categorii de locuri geometrice: cele rezultate din relații geometrice și cele rezultate din intersecții, și am arătat că ambele categorii se încadrează perfect în metoda generală de rezolvare stabilită pînă acum. În cazul locurilor geometrice rezultate din relații geometrice punctul depinde de doi parametri, iar relația de condiție este dată tocmai de relația geometrică impusă de enunțul problemei.

Țin să precizez că în tot timpul rezervat acestor probleme, locurile geometrice la care am ajuns nu au fost numai dreptele sau cercuri, adică am căutat să nu las impresia că aceste probleme ar fi legate de anumite capitole de geometrie analitică. În multe cazuri locul geometric a fost o curbă ce s-a studiat cu ajutorul metodelor puse la dispoziție de analiză.

prof. COSTACHE SÂNDULACHE
Școala medie din Negrești-Iași

sori care ascultă numai pe elevii care nu au încă notă.

Unul din colegii mei, pentru a preîntîmpina acest neajuns, deschide la întîmplare catalogul și verifică elevii din pagina la care s-a oprit. Acest procedeu implică însă un alt neajuns: vor exista elevi care vor lua prea multe note și alții care nu vor avea nici una, deoarece catalogul poate să nu se deschidă niciodată la pagina lor. Apoi, în acest fel rămîn în afara atenției profesorului elevii care nu sînt prea consecvenți în muncă și care ar trebui verificați mai des, pentru a-i face să se pregătească mereu.

În clasa a VIII-a „B”, la care am fost în anul trecut dirigînt, s-a manifestat un alt aspect. În tot cursul primului trimestru a lipsit un elev care și-a fracturat mîna. Colegii lui au observat că unii profesori ascultă doar pe cei înscriși în catalog în jurul ultimului absent, de obicei elevul acesta, al cărui

nume începe cu litera P. O bună perioadă cei de la începutul catalogului au știut precis că la unele materii nu vor fi ascultați și au învățat numai la sfîrșitul trimestrului, cînd știau că oricum vor trebui notați și ei.

Uneori elevii ascultați sînt separați de restul clasei, fiind „scoși la tablă”. Cei rămași în bancă respiră ușurați, știînd că după ce profesorul s-a fixat asupra cîtorva elevi și i-a trecut în fața clasei, cei din bancă au scăpat și de răspuns și de notă și-și găsesc alte ocupații. De aceea, cred că elevii pot fi separați de clasă numai la obiectele la care este neapărată nevoie (de exemplu la geografie, pentru a arăta la hartă, la matematică sau gramatică pentru rezolvarea problemelor și exercițiilor la tablă etc.). Și în aceste cazuri este bine să fie scos cîte un singur elev, nu mai mulți deodată, iar din cînd în cînd să fie adresate între-

bări și elevilor din bancă, solicitîndu-i mai cu seamă pe cei mai puțin atenți.

În ceea ce mă privește, folosesc la obiectul meu — literatura romînă — mai ales verificarea frontală. Mă fixeaz din timp asupra cîtorva elevi care trebuie să fie notați. Desigur, cer să răspundă cît mai mulți elevi, dar am grijă să verific cu mai multă atenție cunoștințele acelor elevi care vor obține nota. De cele mai multe ori dau note și unor elevi asupra cărora nu m-am fixat anterior, dacă au reușit să răspundă la întrebări mai grele. În felul acesta toți sînt atenți, așteptîndu-se în fiecare moment la o întrebare pentru care pot lua notă.

Mai greu se poate menține atenția elevilor în orele în care se verifică o lucrare efectuată acasă. În aceste cazuri, le cer să-și ia notițe după care să poată face o critică folositoare atît celui care a citit lucrarea cît și celorlalți. Pentru această critică notez cîțiva dintre elevi

și astfel îi oblig pe toți să urmărească atent lucrarea citită și să facă observații pe marginea ei.

prof. DOINA MACARIE
Cernavodă

Să ne apropiem
copiii

Cadrul în care se face ascultarea și se pun notele creează o distanță destul de mare între catedră și cel ascultat. Nu odată elevii se pierd în fața unor profesori care-i fixează cu priviri reci, care confundă exigența cu asprimea și lipsa de considerație față de cel ascultat.

Un coleg îmi povestea nu de mult că, student fiind, s-a întîlnit pe stradă cu unul din profesorii lui — mare personalitate culturală — în fața căruia și-a ridicat pălăria cu tot respectul. Acesta l-a oprit, l-a întrebat cînd dă examen la obiectul său, apoi l-a luat de braț și a pornit

cu el o discuție prietenească, în care au fost auzite și multe probleme din materia examenului respectiv. Incurajat de atitudinea profesorului, tînărul a întreținut o frumoasă discuție liberă. La despărțire, cărturarul i-a spus: „Du-te liniștit. Te-am cunoscut foarte bine și văd că stăpînești materia mea. Dacă te ascultam de la distanță catedrei sînt sigur că nu erai același”. Nu pleddăm, prin acest exemplu, ca elevii să fie examinați la braț cu învățătorul sau profesorul lor. Voim să arătăm însă că, reducînd distanța dintre catedră și cel examinat, rezultatele sînt altele.

În discuțiile apropiate purtate în recreații sau serbări, în excursii, manifestări sportive și în alte ocazii, mai puțin oficiale, am descoperit la elevii cunoștințe pe care nici nu le bănuiam. Sînt convins de aceea că valoarea unui elev nu este numai cea pe care o constatăm în examinări oficiale și că, pen-

tru a-l cunoaște cu adevărat, trebuie să ne străduim să ne apropiem de el cu căldură.

Cînd eram elev aveam un profesor de franceză. Nu știam niciodată cînd ne ascultă pentru notă. Apropiat de noi, își presăra spusele cu vorbe de duh care ne stimulau la discuții plăcute, ca între prieteni. Rezultatul a fost acela că absolut toți elevii săi au învățat limba lui Voltaire cu temei și plăcere. Din acest exemplu, ca și din altele asemănătoare am înțeles că profesorul trebuie să reducă cît mai mult distanța dintre el și elev, să fie apropiat de copii și modest, păstrîndu-și în același timp demnitatea de pedagog, că trebuie să împletească exigența cu înțelegerea, făcînd ca notele să exprime precis realitatea în legătură cu însușirea cunoștințelor de către fiecare elev.

D. CONSTANTINIDI
Predeal

CONCURSUL NOSTRU LITERAR

Scrisoarea unui tată

Cu pelerina aruncată peste umeri, toamna se plimba liniștită prin „șara” Făgărașului. Ajunsesse într-un sat așezat la talpa Negoiului și deodată cu ea venise și un profesor tânăr, care se opri la școală. Până atunci profesorul Cimpeanu Pavel nu mai văzuse aceste meleaguri. Venea din Cimpia Transilvaniei, lipsită de păduri și ape, cu oameni potolii și vizitatori ca și el. Înainte de a intra în sat, trecu peste apa Oltului, gata să iasă din matcă. Pe malurile lui se vedeau bulumăcii spălați de miază a-pelor. Simți aerul rece, tare și proaspăt al muntelui care-l primea prietenos. Oamenii din sat erau mai sprinteni la vorbă și la mers decât cei din locurile de unde venea el. Toate i se păreau altfel decât în satul lui din Cimpia Transilvaniei.

La o săptămână după ce începuse școala, profesorul Cimpeanu Pavel observă această deosebire și la elevi, mai cu seamă la elevii clasei a cincea la care era diriginte. O clasă numeroasă și zgomotoasă, greu de stăpinit. Simțea cum elevii îi alunecă printre degete, ca argintul viu. Minte lui era frământată de aceleași gânduri și întrebări prin care trece orice începător: „Sint eu prea tânăr, prez puțin ferm și ei prea vioi?”

Da. Profesorul Cimpeanu era tânăr, abia ieșit din facultate, dar setos de muncă, asemenea unui tractorist care cuprindea zarea cu ochii dormiți să lase în urma lui o cimpie innegrită de brazde. Școala era nouă, luminoasă și îmbietoare, ca o seră de flori.

Dar, de câte ori intra pe poarta școlii, era întimpinat de cei care aveau reclamații împotriva elevilor săi. „Clasa dumitale nu se comportă cum trebuie”, spuse într-o zi un coleg. „Elevul Codrea Gheorghe trebuie supravegheat cu multă atenție. Azi l-am găsit jucând rișca”, îi spuse în altă zi profesora de limba română. „Ar fi bine să luați legătura cu învățătorul Beraru, care i-a avut în anul trecut”, intervine directorul școlii.

Abia acum își dădea seama profesorul Cimpeanu că a fi dascăl nu este un lucru tocmai

atât de ușor precum își închipuise atunci când se înscrisese la facultate. Era greu de frământat acest aluat viu. Într-o zi stătu de vorbă și cu învățătorul Beraru.

— Am multă bătaie de cap cu elevii educați de dumnea-voastră — îi spuse el învățătorului. Fac fel de fel de năzdrăvăni, primesc meru plingeri.

— Este o clasă puțin cam dificilă, e drept, spuse învățătorul Beraru. Ei trec peste un prag ciadat, adică de la un singur educator la mai mulți. Ei încep să facă pe grozavii, mai cu seamă în fața celor mici. Trebuie să fii o legătură strinsă cu părinții, pentru ca să cunoașteți viața lor.

Într-o zi după ce termină cele două ore pe care le avea, profesorul Cimpeanu porni de la școală pe un drum care dăcea pe deasupra satului. Școala se vedea jos ascunsă ca într-un gârșu urias. Era îngădurat. Se opri să privească întinderile. Din urmă îl ajunse un uchișor, care în ciuda vârstei, avea în pas vioi.

— Bună ziua domnule!

— Bună ziua domnule! Am ieșit puțin la plimbare.

— Din care părți ești? — că nu te-am văzut până acum pe la noi.

— Eu sint profesor aici la școala dumneavoastră și am venit din Cimpia Transilvaniei.

— Se vede și după vorbă și după mers. În tinerețe am fost cu oile pe acolo. Cunoșc și cimpia cea mare a Bărăganului. Pe unde n-am umblat! Și cum zici că te împaci cu copiii noștri?

— Așa și așa. Ca toți copiii, și buni și răi.

— Neastimparați. Copiii pe la noi domnule, sint ca și noi, că doar noi i-am făcut. Iuși și arțăgoși. Muntele și codrul te innăsprește și te iuștește. Peste citva timp și dumneata vei fi ca noi, pentru că trăiești aici, muncești aici. Atunci vei ști mai bine să ne cunoști, să ne înțelegi. Acum te las cu bine că eu mă duc la o fiică măritată aici după deal.

Tinărul profesor petrecu din ochi mersul destul de sprinten al unchișorului, până când acesta se pierdu după o cotitură

la drumului și apoi își continuă gândurile. Toți îi spuneau aproape același lucru.

La sfârșitul primului trimestru, profesorul Pavel Cimpeanu cunoștea bine pe toți părinții. Într-una din primele zile de vacanță i-a convocat la școală. Avea multe de discutat cu ei. Avea nevoie de sprijinul lor. Îndreptase multe, dar mai erau încă multe de îndreptat cu ajutorul lor.

Cu catalogul sub braț, profesorul Cimpeanu se-ndreptă spre clasa a cincea. Uitind că în clasă este așteptat de părinții elevilor și nu de eleni, când deschise ușa clasei rămase pentru un moment surprins. Își reveni însă repede și-i privi cu speranță și încredere. Îi cunoștea și-i înțelegea. Era sigur că împreună vor merge spre buna împlinire a celor ce erau de făcut pentru educarea elevilor lui. La marginile băncilor stăteau în picioare cițiva bărbași care nu încăpeau în bănci. Înălți și groși, păreau ca niște trunchiuri puternice din codru. Toți erau incinși cu șerpere late strălucitoare. În neastimparul ochilor de vultur ai bărbașilor și pe fețele blinde ale femeilor profesorul își regăsi pe rind elevii clasei.

— Mult așa da să am o clasă de elevi liniștiți ca dumnea-voastră, spuse profesorul, dînd glas gândurilor sale. Niciodată n-am crezut că în această clasă ar putea să fie atita liniște ca acuma. Dar cum ei vă seamănă, trebuie să credem că vor fi în viitor așa. Numai că viitorul acela trebuie să-l apropiem. Acest lucru să-l încercăm noi.

— O fi sătul de ei tovarășul profesor, până peste cap, că sint răi ca dracii, spuse o nevastă îmbrăcată într-o ie albă ca zăpada.

— Tot așa am fost și noi, spuse alta, numai că am uitat prea repede copilăria, de parcă nici n-a mai fost.

Profesorul se așeză la catedră și începu:

— Dragi părinți, am străbătut o perioadă destul de grea a acestui an, trimestrul întâi, care s-a încheiat cu rezultate bune la învățătură, însă nu tot atât de bune la purtare...

După ce termină de expus

situația la învățătură și la purtare a elevilor, profesorul închise catalogul și așteptă ca cei de față și doritori să vorbească, să-și spună părerile. Primul care s-a anunțat la cuvînt a fost tatăl unuia din elevii care obținuse nota opt la purtare. Vorba lui era de tunet, iar privirea lui mohorîtă ca a cerului acoperit de nori.

— Tovarășe diriginte, eu sint tatăl elevului Codrea Gheorghe. Băiatul meu a venit acasă cu note mari la învățătură ca și în anii trecuți, dar la purtare, mi-a adus nota opt. Aș vrea să știu pentru care motiv a primit această notă la purtare.

Profesorul Cimpeanu stătu cițeva clipe la îndoială, în care timp prin fața ochilor săi trecu elevul Codrea Gheorghe, cu toate năzdrăvăniile săvîrșite în primul trimestru, apoi a dat un răspuns, la care nimeni dintre cei de față nu se aștepta.

— Și eu cînd eram de vîrsta copilului dumitale, am avut nota opt la purtare.

Tatăl elevului Codrea se uită cu nedumerire la profesor, apoi curiozitatea îl făcu nerăbdător și întrebă:

— Dacă nu se supără tovarășul profesor, aș îndrăzni să întreb pentru care motiv ați primit nota scăzută la purtare cînd erați de vîrsta copilului meu?

Profesorul începu a se dezvinovăți întocmai ca un elev găsit în defecțiune și răspunse tot așa de repede cum fusese întreat.

— Am jucat rișca cu alți elevi pe maidanul de lingă școală, în timpul orelor de clasă, tocmai cum a făcut și băiatul dumitale.

Bărbatul cel trunchios și falnic, parcă îndemnat de gîndurile celorlalți părinți din clasă, mai întrebă cu vocea pe jumătate:

— Și ce să mai fac eu acuma cu băiatul meu, tovarășe profesor, că de dat i-am dat o sfîntă de bătaie, de nu-i mai trebuie rișca și nici să-i audă de nume.

Profesorul, care se aștepta la o astfel de întrebare, îi răspunse scurt:

— Ceea ce a făcut și tatăl meu cu mine.

— Dacă tovarășul profesor ne spune ce a făcut tatăl dumisale, eu nu mai am nimica de întreat și fac cum imi spuneți că e mai bine.

— Tatăl meu nu m-a bătut cu bățul, așa cum vă gîndiți cei mai mulți dintre dumnea-voastră, spuse profesorul liniștit. Tatăl meu mi-a trimis o scrisoare care nici nu începea cu „dragă” nici nu se termina cu „te sîrut”. Bătaia lui a fost această scrisoare, pe care dacă aveți răbdare, aș putea să v-o citesc.

Și profesorul Cimpeanu începu să citească rar și apăsător:

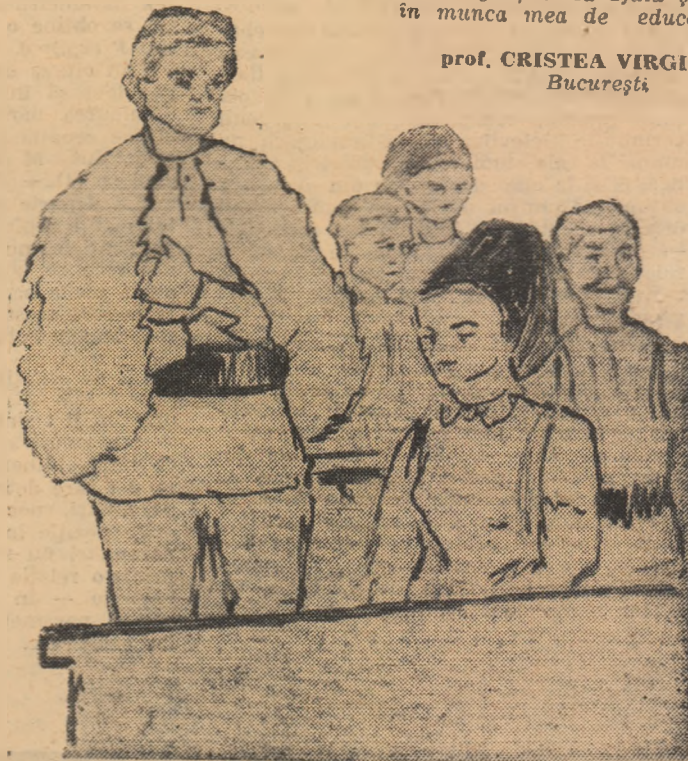
Băiete!

Eu am puțină știință de carte față de tine și nu m-am gîndit ca tu să mai poți învăța ceva de la mine. Imi vine greu de tot. M-ai pus într-o mare încurcatură. Am întreat și am aflat de la alții că notele la purtare s-ar da pînă la nota zece. Să-mi scrii și mie dacă este adevărat. Eu nu cred.

Cimpeanu Ion
brigadier silvic

— Această scrisoare a fost cea mai plină de învățăminte bătaie pe care mi-a dat-o tatăl meu. Am păstrat-o în caietul meu de elev. O păstrez și astăzi în caietul acesta de diriginte. Mă ajută și ea în munca mea de educator,

prof. CRISTEA VIRGILIU
București

Învățătorul pe care l-am îndrăgit

Cu douăzeci de ani în urmă, într-un sat din munți, toamna își răspindea luminile ruginti de-a lungul pajștilor, prin livezile încercate de rod, peste nucii care își scuturau frunzele în marginea drumului. Noi, elevii în clasa a IV-a primară, eram la ora de istorie. Ca pretutindeni, se simțeau și în satul nostru îndepărtat speranțele născute din noile căi ale evenimentelor. Nu scotea nimeni o vorbă. Învățătorul tânăr, pe care îl îndrăgisem atât de mult, ne cuprinsese într-o privire pe toți și, în necunoașterea noastră de atunci, așteptam parcă nu o poveste despre ce a fost, ci una adevărată — despre viitorul nostru, despre ceea ce aveam să fim în anii de innoire care urmau să vină. Il priveam așa cum priveam copiii, dar în ochi ne plutea umbra unui început de nefirească maturizare, născută din încrîncenarea zilelor prin care trecuse

prima noastră copilărie. Priveam la el și așteptam, înfiorați de nădejdi, povestea despre viitor.

De-atunci au trecut ani și ne-am risipit. Copiii au ajuns muncitori, constructori, ingineri, agronomi, profesori. Unii lucrează acum la Bicaz sau la Onești, alții sporesc belșugul ogoarelor, alții au devenit ei înșiși dascăli și-i învață carte pe copiii care n-au cunoscut acei ani. Dar toți, în oricare colț de țară ne-am afla, ne amintim cu drag de învățătorul care ne-a călăuzit primii pași pe drumul vieții.

Mi-am adus din nou aminte de el în săptămînile din preajma tradiționalei sărbători a școlilor. Am pornit să-l caut, să-i mulțumesc. Nu-l mai văzusem de-atunci și nici nu știam unde este. Știam însă că am să-l găsesc.

...Un sat de munte, pe Valea Someșului. O școală nouă, con-

struită încă de mult, de la înființarea primei gospodării colective. Dacă e aici, imi ziceam, învățătorul meu trebuie să fie tot la clasa a IV-a. Au trecut doar, de atunci, cinci generații de cite patru clase. Erau ultimele zile ale anului școlar. Am intrat în școală și am întreat de învățătorul clasei a IV-a. L-am găsit la o oră de geografie, în care discuta cu elevii despre bogățiile țării și făcea cu ei o plimbare pe hartă. Semăna cu cel de demult. Anii îl încărunțiseră și vocea îi era mai domoală, dar în preajma lui simțai cea căldură a părintelui care își iubește copiii, cea siguranță a întrebării care, fără greș, își află răspunsul potrivit. Era o lecție simplă, care a însumat cifre ogîndind fața nouă a țării. Copiii erau bucueroși și mindri de învățătorul lor. Învățătorul era fericit și avea altă tinerețe decât cea de-atunci.

...L-am căutat și în alte locuri la Sighet, la Bistra, la Avram Iancu. Aici l-am găsit tânăr și entuziast. Biografia lui se împletea cu aceea a școlilor noi, cu aceea a moșilor statorniciși într-o viață nouă, a minerilor de la Baia de Arieș, a celor de la Roșia Montană sau Abrud, a pionierilor care străbat în fiecare vară patria ca să-i cunoască munții, marea, cîmpiile, orașele.

...L-am căutat la cimpie și l-am întilnit la Triteni, la Mociu, la Lunca Mureșului. L-am căutat la clasele mici, dar și la cele mari, știind că mulți învățători s-au specializat de-atunci, urmînd cursurile învățămîntului superior. L-am găsit la lecții de limba română, vorbind cu tonul lui cald și apropiat despre mîiastra limbă a lui Neculce, despre Eminescu, Caragiale, Creangă și

Rebreanu, despre marile înfăptuiri ale literaturii contemporane. L-am găsit la lecții de istorie sau de matematică, urmărit de chipuri care îi sorbeau cuvintele. L-am ascultat stînd de vorbă cu muncitorii care învață „la seral”, dîndu-le îndrumări pentru organizarea studiului lor, l-am întilnit conducîndu-și elevii în uzine și pe ogoare, l-am văzut pe scenele căminelor culturale, am fost împreună cu el la seminariile din învățămîntul ideologic, la consfătuiri și la cursurile de perfecționare.

...L-am căutat și în alte părți. L-am căutat peste tot și l-am întilnit pretutindeni. Era învățătorul meu, pe care l-am îndrăgit și înaintea căruia mă plec întotdeauna cu respect și cu stimă.

VALERIU VARVARI
director al Școlii generale
de 8 ani ar. 13 Cluj

Expoziția „DIN ISTORIA LITERATURII DIDACTICE ROMINEȘTI“

Criterii de apreciere a nivelului dezvoltării culturale dintr-o țară, cărțile literare, activitatea editorială în ansamblul ei, constituie, privite prin prisma evoluției lor de-a lungul deceniilor și veacurilor, mărturie dintre cele mai prețioase cu privire la istoria materială și spirituală a popoarelor. În mod deosebit literatura didactică cuprinde indici de neprețuit în aprecierea dezvoltării istorice a învățămîntului, îmbrățișînd aproape integral sferile noțiunilor de instrucție și educație și în mod special evoluția conținutului lor de-a lungul anilor.

Privită prin această prismă, expoziția „Din istoria literaturii didactice rominești” deschisă într-una din sălile Muzeului pedagogic din Capitală de pe lângă Institutul de științe pedagogice reprezintă o contribuție însemnată la cunoașterea tradițiilor progresiste ale pedagogiei rominești, justificînd din plin afluența publicului format în special din cadre didactice și din studenți ai universității și institutelor pedagogice.

Expoziția îmbrățișează o arie largă, sintetizînd pe panouri și vitrine distincte, evoluția literaturii didactice de la primele ei începuturi, situate în secolul al XVI-lea, odată cu apariția la lumină de sub teacurile tiparului a „Învățăturilor lui Neagoe Basarab către fiul său Teodosie”, din care este reproducut pe un panou o fotocopie a paginii de gardă, însoțită de reproducerea cunoscuței fresce înfățișîndu-l pe Neagoe Basarab în mijlocul familiei sale.

Panoul următor aduce mărturie cu privire la începuturile învățămîntului în limba poporului din cele trei țări romine. Este înfățișată, în primul rînd, coperta „Bucoavnei ce are în sine deșinderea învățării copiilor la carte, primul manual școlar tipărit în limba romină pe teritoriul patriei noastre, apărut la Bălgrad în 1699 prin strădania lui Iștvanovici tipograf, discipol și prieten al lui Antim Ivireanul — care, precum se știe, a format o pleiadă de tipografi ce au desfășurat o activitate editorială rodnică, pînă departe dincolo de hotarele țării rominești. Printre lucrările originale deosebit de valoroase ale expoziției sînt prezentate, în vitrina aceluiași panou „Bucoavna pentru învățătura pruncilor” apărută la Rimnic în 1749, ca primă carte pentru învățarea citirii în limba romină a școlariilor din Muntenia și „Bucvari sau începere de învățătura”, editat la Iași în 1755, ca primă lucrare de acest gen apărută în Moldova. Iată alături și o mărturie prețioasă a preocupărilor pentru formarea și dezvoltarea unui învățămînt primar în Transilvania ale învățatului Școlii ardelene Gheorghe Șincai. Este vorba de „A.B.C. sau alphavit pentru folosul și procopseala școlărilor celor normalești neamului romineșc” apărut la Blaj într-o ediție bilingvă. Lucrările citate vădește o continuitate a eforturilor în aceeași direcție, fiind de fapt continuarea și amplificarea primei bucoavne apărute la 1699. Aceasta evidențiază largă circulație a acestor cărți de învățătura în toate țările rominești, inclusiv Ardealul, în pofida hotarelor politice din acea vreme, subliniind încă o dată unitatea spirituală și culturală a întregului popor romin.

În ordine cronologică, panoul următor dă posibilitatea vizitatorilor să urmărească începuturile primelor școli de grad superior din Moldova și Țara Rominească — Academiile domnești din București și Iași. După cum se știe acestea au luat ființă în

Țara rominească la 1694, în timpul domniei lui Constantin Brîncoveanu, și în Moldova în anul 1714. Într-o vitrină, se află numeroase fotocopii și unele originale ale cursurilor după care se predau diferitele materii de învățămînt. Demn de remarcat este, în legătură cu aceasta, faptul că unii dintre profesorii vremii s-au orientat către predarea cunoștințelor bazate pe ultimele descoperiri științifice ale epocii și cu puternică substanță materialistă. De pildă „Fizika” lui Theotokis prezentată în cadrul expoziției printr-un exemplar original înfățișează, printre altele, o planșă reprezentînd structura discontinuă a materiei, fenomen care abia începea a fi discutat în epoca respectivă.

În continuarea turului de orizont prilejuit de expoziția „Din istoria literaturii didactice rominești”, vizitatorii au prilejul de a cunoaște primele încercări privind elaborarea unor manuale didactice de nivel superior în limba romină. Într-una din vitrine este înfățișat, de pildă, originalul ediției de la 1795 a lucrării „De obște geografie pe limba moldovenească” elaborată de Amfilohie Hotiniul, care conține drumul deschis de vestita lucrare „Descriptio moldaviae” a lui Dimitrie Cantemir cuprinde o amplă și documentată prezentare monografică a acestei țări. O vastă activitate pe linia elaborării unor manuale originale au desfășurat majoritatea învățătorilor Școlii ardelene. În vitrina cu lucrări originale elaborate de ei se află expuse „Istoria pentru începuturile rominilor în Dacia” a lui Petru Maior, „Elementa linguae daco-romanae sive valachicae” a lui Samuil Micu și Gh. Șincai — una dintre primele gramatici ale limbii romine — „Îndreptare către aritmetică” a lui Gh. Șincai precum și alte câteva lucrări de circulație mai restrînsă.

Portretele unora dintre întemeietorii învățămîntului romineșc de grad superior din Țara Rominească și Moldova anunță sectorul în care sînt expuse lucrările didactice elaborate de aceștia. Cercetăm cu atenție originalul unei ediții a „Algebrei” lui Gh. Asachi, purtînd mențiunea — Iași 1837 — și fotocopiile paginilor de gardă ale aritmeticii și trigonometriei lui Gh. Lazăr, redactate la București în 1821. Aceste prime manuale de matematică originale au în același timp meritul de a fi prima oară o terminologie științifică de specialitate în limba romină. Printre celelalte lucrări expuse, rod al neobositei activități pe tărîmul învățămîntului desfășurat de cărturari asemenea lui Ion Eliade Rădulescu, Eufrosin Poteca și Petrache Poenaru, reține atenția, „gramatica rominească” a lui Eliade, ca primă lucrare de acest fel alcătuită pentru a fi folosită ca manual școlar. Tot în acest sector al expoziției vizitatorii au prilejul de a cunoaște „Abecedarul înlesnit pentru învățătura copiilor”, editat în 1828 de Grigore Pleșovanu în tiparnițele Craiovei care, deschizînd seria abecedarelor ce indică utilizarea în predarea scris-cititului a metodei fonetice, este în același timp una din pri-

mele lucrări de acest fel ilustrate.

În continuare, panourile și vitrinele expoziției înfățișează contribuția unor mari oameni de știință ai patriei noastre la elaborarea unor lucrări de mare valoare destinate școlii. Sînt prezentate manualele „Lecțiuni de aritmetică pentru clasele primare” redactate de savantul matematician Ștefan C. Michăilescu, „Elementele de geologie” ale lui Grigore Cobălcescu, „Elemente de fizică” de Emanuel Bacaloglu, „Lecțiuni elementare de agricultură” de Ion Ionescu de la Brad. Printre manualele vremii s-a bucurat de o deosebită și îndelungată celebritate „Cursul metodic de chimie și mineralogie” elaborat de dr. C. I. Istrati și G. G. Longinescu care s-a tradus în numeroase limbi străine, a fost utilizat de pildă în școlile franceze în întreaga perioadă dintre anii 1895 și 1913. Și după intensificarea preocupărilor în domeniul pedagogiei este ilustrată în expoziție prin prezentarea „Pedagogiei” de Simion Bărnuțiu, apărută la Iași în 1870, și a „Elementelor de pedagogie și metodologie teoretică și practică” elaborate în 1868 de I. P. Eliade.

Dînd zbor larg imaginației lor creatoare, mulți dintre marii noștri scriitori clasici au împletit preocupările artistice cu cele din domeniul didactic, contribuind direct la propășirea Școlii rominești, mai ales prin elaborarea sau participarea determinantă la elaborarea unor manuale școlare. Astfel, în vitrina consacrată clasicilor literaturii, expoziția de la Muzeul pedagogic reunește exemplarele originale ale „Metodei de scriere și citire” elaborată de Ion Creangă, a cărții de citire pentru clasa a II-a redactată de Al. Odobescu în colaborare cu V. Gh. Borgovanu, a istoriei universale de Ion Slavici, a cărții de citire la elaborarea căreia a participat și G. Coșbuc etc.

Panourile și vitrinele consacrate avîntului literaturii didactice în anii regimului democrat-popular înfățișează succint, dar cit se poate de grăitor, uriașul salt înainte efectuat în acest domeniu, în ultimele două decenii. Cîteva cifre conturează puternic succesele continue înregistrate în acest domeniu: 1951 — 215 titluri de lucrări didactico-pedagogice cu un tiraj total de 5.949.000 exemplare; 1960 — 517 titluri de lucrări cu un tiraj de 15.905.000 exemplare; 1963 — 850 titluri cu un tiraj de 24.380.000 exemplare. Tot aci două vitrine înfățișează dezvoltarea studiilor și cercetărilor cu caracter pedagogic, prezentînd cele mai reprezentative dintre lucrările apărute în acest domeniu între anii 1952—1964.

Prin valoarea exponatelor, prin sistematizarea lor științifică, expoziția „Din istoria literaturii didactice rominești” izbutește să prezinte, în scurtul răstimp al vizitării ei, un tablou clar al acestui important sector din istoria școlii rominești. Ea sădește în același timp o dorință puternică de a reveni și stăruie mai îndelung, într-o cercetare amănunțită, asupra lucrărilor prezentate.

AL CIUCA

CORRESPONDENȚA

PLOIEȘTI

Profesoara de romină și diriginta clasei a X-a D de la Școala medie nr. 2 din Ploiești — ne scrie tovarăsa Virginia Ionescu — a organizat recent cu clasa sa o excursie cu tema „Pe urmele scriitorilor studiați”.

Pregătită cu mult înainte, excursia a avut itinerariul Ploiești — Brașov — Onești — Bacău — Suceava — Voroneț — Tg. Neamț — Bicăz — Piatra Neamț — Roznov — Săvinești — Bacău — Mărășești — Ploiești.

Iată-i așadar pe elevii la drum pe Valea Prahovei, unde au vizitat casele memoriale Hașdeu și Grigorescu la Cimpina. De la Brașov, prin Tg. Săcuiesc și Pasul Oituzului, elevii au ajuns la Onești — noul oraș apărut de curînd pe harta țării — cu blocurile lui zvelte, zugrăvite în culori pastelate — plin de tinerețe și voie bună ca și locuitorii lui, harnicii muncitori ai Combinatului de la Borzești. Pe frumoasa vale a Trofășului, apoi pe cea a Siretului, elevii au întilnit la Bacău, căsuța pierdută în verdeață a lui George Bacovia, casa lui Vasile Alecsandri la Mircești și a lui Calistrat Hogaș la Piatra Neamț.

La Suceava, au mers pe urmele „slăvitului Ștefan” din piesa lui Barbu Delavrancea „Apus de soare” studiată de ei, anul acesta.

De la Voroneț, unde au făcut următorul popas, elevii au intrat în căsuța modestă a „stropșitului de Ion” — Nică a lui Ștefan a Petrei din Humulești. Mai departe, au admirat picturile lui Grigorescu la Agapia și au trecut pe lângă „pădurea de argint” în care a visat Eminescu frumosul poem „Călin” și s-au întors acasă, mulțumiți și fericiți că au avut posibilitatea de a colinda minunatele meleaguri ale patriei, de a căpăta noi și prețioase cunoștințe.

TURNU MĂGURELE

Zilele acestea — ne comunică profesorul Anastasie Bogdan — formația de muzică ușoară a Școlii medii „Unirea” din Turnu Măgurele, compusă din 24 de membri și grupul de soliști vocali au prezentat în fața unui numeros public format din elevi, cadre didactice și părinți, un concert de muzică ușoară rominească și populară.

La spectacolul prezentat și pe scena căminelor culturale din comunele Lița și Slobozia Mîndra, au participat numeroși colecțiviști.

CRAIOVA

Printre formațiile artistice sindicale din orașul Craiova — ne comunică Ștefan Ion, președintele sindicatului învățămînt — se numără și corul sindicatului învățămînt.

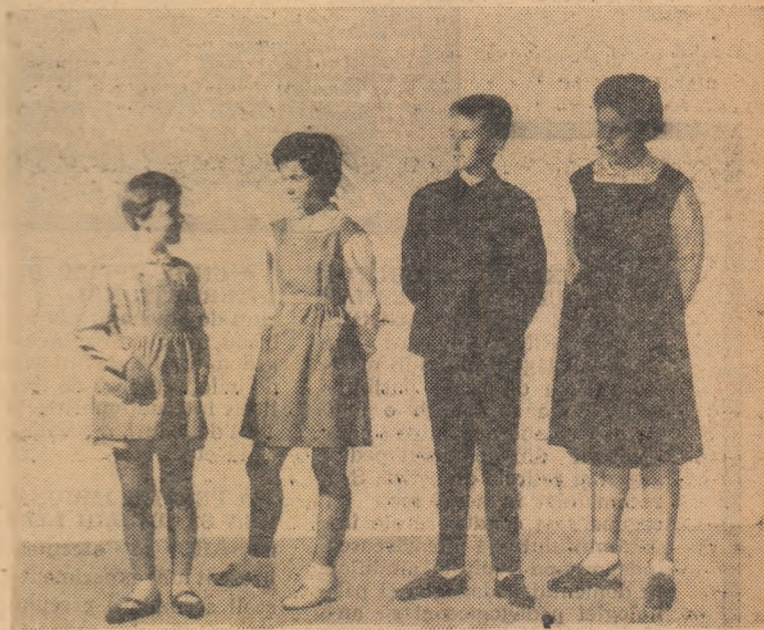
Inițiat cu douăzeci de ani în urmă, corul a reușit ca în această lungă perioadă de timp să desfășoare o bogată activitate culturală.

Corul a participat la toate concursurile organizate și a ocupat mereu locuri fruntașe. La ultimul concurs, al VII-lea, a ocupat locul I la faza orașenească și la faza regională și va participa la faza republicană.

Spectacolele prezentate în ultimul timp în fața colectivităților din comuna Ișalnița, Simnic, Segarcea, la casa de cultură din Filiași din Balș, din Strehaia, au fost de asemenea apreciate în mod deosebit.

În prezent corul numără 130 de membri și are pregătit un bogat și variat repertoriu pe care-l interpretează cu multă pricepere sub conducerea dirijorului profesor Radu Alexandru.

Noile modele de uniforme școlare

FRUMOASE, PRACTICE, COMODE, REZISTENTE.
Se pot cumpăra și cu plata în rate.

De la Biblioteca centrală pedagogică

În perioada 20 iulie—15 august sălile de lectură ale Bibliotecii centrale pedagogice din str. Zalomit nr. 12 vor fi deschise numai dimineața între orele 8 și 15 (din cauza unor lucrări de reorganizare). În acest timp împrumuturile de cărți în Capitală și în provincie se suspendă. După data de 15 august activitatea se va desfășura în mod normal.

Concursul cultural-artistic al pionierilor și elevilor

Intrecerea tradițională a celor mai bune formații artistice din școlile generale, medii și profesionale ai cărei act final — spectacolul festiv al laureaților — s-a desfășurat recent pe scena Teatrului de Operă și Balet, a depășit cu mult, atât în ceea ce privește participarea cit și continutul, varietatea repertoriului, nivelul artistic de interpretare, toate edițiile precedente ale concursului artistic al pionierilor și elevilor. Cei 5800 de artiști amatori care au evoluat pe scenele concursului republican sînt reprezentanții cei mai buni a peste 800 000 de membri ai formațiilor artistice școlare care s-au întrecut în fazele raionale, arăse-nești și regionale ale concursului. Ei au venit în Capitală să exprime și pe calea unei ample manifestări artistice, adică recunoștință față de partid pentru copilăria și tinerețea lor fericită, închinându-și talentul celei de a 20-a aniversări a eliberării patriei.

Numeroase mărturii ale publicului, ale unor oameni consacrați în domeniul artei și culturii, membrii juriului fazei republicane a concursului, vin să ateste, alături de nivelul artistic ridicat al acestei manifestări, calitatea înaltă a muncii celor care i-au pregătit pe coriști și pe dansatori, pe membrii brigăzilor artistice de agitație și ai orchestrelor școlare, pe soliști vocali, instrumentiști și pe recitatori — profesorii de muzică, de limba română, de educație fizică, care și-au consacrat întreaga activitate dezvoltării multilaterale a tinerei generații.

Artistul emerit D. D. Botez, declară în această privință presai: „Emoționant prin tot ce l-a caracterizat — dăruire entuziastă, spontaneitate, sensibilitate — acest concurs al celor mai tineri îndrăgosiți de artă s-a impus și printr-o impresionantă varietate a repertoriului. De la Mozart, Schubert, Enescu, pînă la investigațiile atât de rodnice în folclorul local, repertoriul a acoperit o zonă vastă, demonstrând un stadiu ridicat al educației artistice în școlile noastre. Aplaudind pe mici interpreți, ne

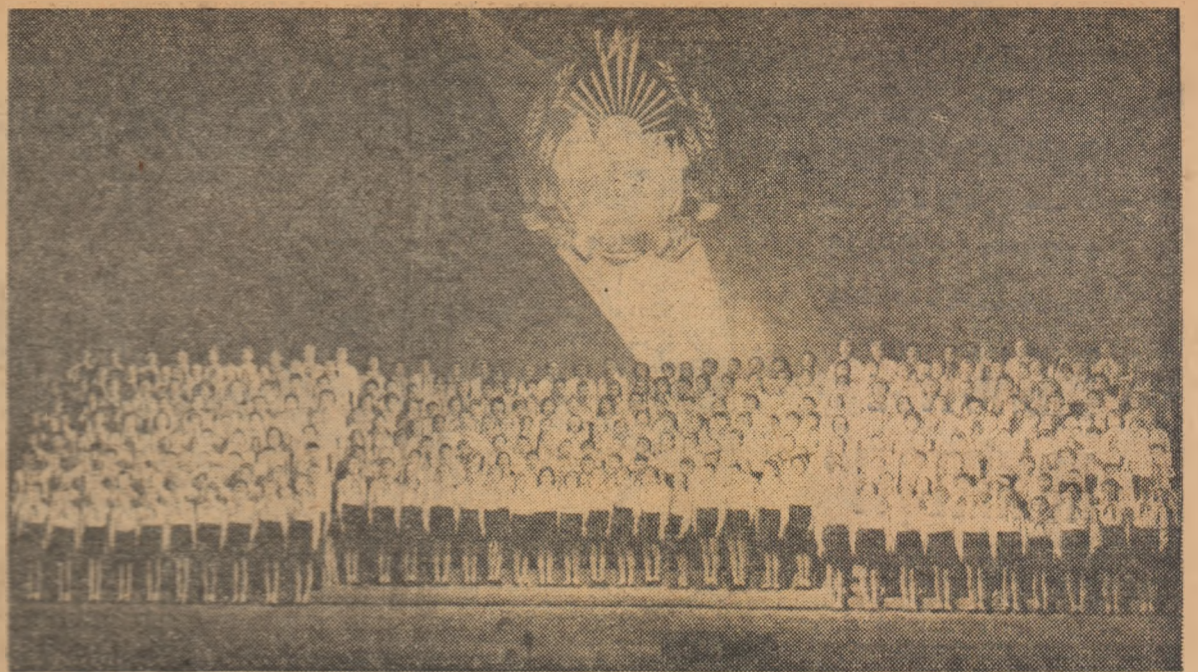
exprimăm în același timp aprecierea pentru profesorii și instructorii care i-au pregătit. Am simțit tot timpul roadele unei educații artistice cu caracter permanent și fără înălțări, secretul succesului ea l-a determinat. Concursul s-a prezentat ca un rezultat al unei străvătăre și migăloase munci de creație. Ascultînd de pădă, corii pionierilor coasfăteneni, sau țaraful vâdălenilor nu pot să nu remarcă că înaintătoarele lor evoluții se datoresc nu numai unei îndelungi eștării, ci unei proces complexe de educație muzicală. Este, după mine, una din concluziile cele mai înșălătătoare, aceea că arta muzicală a pătrens în școli, în viața tineretului, pe poarta principală, că ea nu mai figurează doar ca un obiect secundar în programa școlară, ci s-a întărit adică, ca un element inseparabil în educația multilaterală a elevilor.

Fînd în deplin acord cu aceste observații și completîndu-le cu referințe concrete la problemele specifice ale concursului celor mai bune formații de dansuri, maestrul coregrafă Tamara Cop spune: „Toate formațiile participante la concurs au atins un nivel artistic înalt: din acest punct de vedere purul a fost pas în mare încurcătura pentru că interpretarea a atins aproape nivelul formațiilor profesionale.

Apreciez faptul că fiecare formație s-a străduit să prezinte cele mai frumoase dansuri din regiune. Brașorul — a suită foarte interesantă pentru băieți, Suceava — frumoasele dansuri Ciobănosul, Hora și Bătura, Timișoara — a suită de dansuri bănoțene...

Socotesc că în școli trebuie să se continue atragerea în formațiile artistice a elementelor celor mai valoroase, echipele de dansuri, împreună cu celelalte formații artistice, să prezinte mai multe spectacole în fața colegilor și părinților, cistigînd astfel siguranță, dorința de a-și îmbogăți repertoriul...”.

Artistul poporului, Costache Antoniu, membru în juriile a nenamărate concursuri la care luau parte

Aspect de la spectacolul de gală prezentat de laureații concursului

artiști profesioniști de valoare, își mărturisesc cu emoție impresia puternică pe care i-au produs-o recitatorii, prin sensibilitatea și profunzimea interpretării, și brigăzile artistice de agitație cu textele lor pline de vervă, care le-au dat parca spectatorilor de orice vîrstă posibilitatea să trăiască în atmosfera vieții școlare. „Am trăit alături de elevi — spune maestrul Costache Antoniu — bucuria pentru școlile frumoase, încapătoare, în care învăț, pentru fericirea de a avea profesori buni, adevărați părinți, colegi care învăță și obțin rezultate foarte bune la învățătură...”.

Am aplaudat și pe îndrumătorii lor, tovarășii profesori, care îi călăuzesc și în activitatea artistică cu aceeași grijă cu care le călăuzesc pașii la învățătură. Cei mai buni dintre cei mai buni, sute și sute de membri ai corurilor pionieresti și corurilor din școlile medii și profesionale, ai orchestrelor și brigăzilor artistice de agitație, ai formațiilor de dansuri, soliști dansatori, instrumentiști și vocali, recitatori, au fost distinși ca premii și mențiuni pentru talentul lor, pentru strădaniile lor în realizarea unei interpretări cit mai valoroase din punct de vedere artistic. Desigur că această răsplătire va determina un și mai înalt avînt al muncii artistice în școlile respective, va stimula și mai mult activitatea profesorilor — îndrumători ai diferitelor formații artistice. În același timp învățămintele concursului, pe diferitele trepte ale deslășurării sale, vor aduce, fără îndoială, o înflorire mai amplă a vieții cultural-artistice din școli, împletirea organică a acesteia cu întreg procesul instructiv-educativ.

AL. C.

Alcătuirea unei colecții de mărci poștale

Vacanța oferă printre altele și posibilitatea organizării colecției de mărci poștale, atât de către filatelii avansați cit și mai ales, de către începători. Din capul locului, trebuie subliniat faptul că la filateliștii începători se manifestă o tendință de acumulare generală de mărci, fără nici un criteriu. Astfel, se adună mărci poștale din toate țările și ștampilate și neștampilate. O asemenea acumulare de mărci, nu poate fi considerată în nici un caz o colecție.

Să arătăm deci elevilor că filatelia înseamnă, printre altele, ordine și îmbogățire a cunoștințelor și că pentru ca mărcile pe care le are un filatelista începător să poată constitui o colecție, ele trebuie aranjate după anumite criterii.

Primul lucru asupra căruia trebuie să se hotărască filatelista începător este ce fel de colecție va face: tematică sau pe țări. După aceea, ce fel de mărci va colecționa, ștampilate sau neștampilate. Acest lucru este indispensabil, întrucît este imposibil ca cineva să poată alcătui o colecție filatelică cu toate mărcile

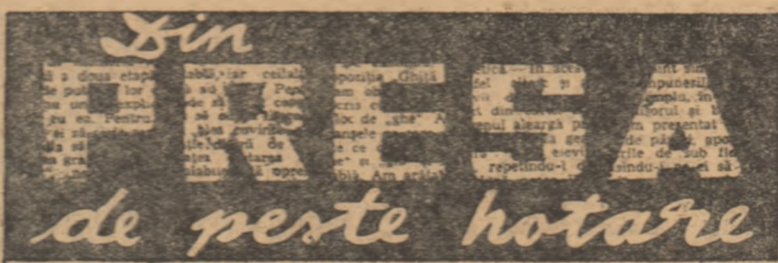
din lume, iar adunarea unor mărci dispartate, nu are nici o valoare filatelică.

Ce înseamnă o colecție tematică? Această denumire desemnează adunarea timbrelor pornind de la un subiect central, cum ar fi, spre exemplu, fauna sau flora în filatelie, cucerirea cosmosului, sportul etc.

Colecția pe țări cuprinde, în ordine cronologică, toate mărcile apărute într-o țară. O indicație este imperioasă: este bine ca orice filatelista să colecționeze mărcile țării sale. În acest fel, colecția lui va fi o adevărată enciclopedie a patriei, deosebit de valoroasă din punct de vedere educativ.

Filatelistul începător, trebuie să se mai îngrijească, de la început și de procurarea așa-ziselor accesorii filatelice: un clasor sau album, pensetă, odontometru, lupă etc. — care se pot obține cu cheltuieli reduse de la orice magazin specializat.

LUCIAN BELCEA
din Căsiul de conducere al Asociației filateliștilor din R.P.R.

● **AL XI-LEA COLOCVIU AL ASOCIAȚIEI INTERNAȚIONALE DE PEDAGOGIE EXPERIMENTALĂ**, care s-a ținut la Liège (Belgia) în martie 1964, a discutat posibilitățile de a se realiza o mai strînsă colaborare între cercetătorii din domeniul pedagogiei și cadrele didactice. S-a recomandat în acest scop ca organele de conducere ale învățămîntului să urmărească îndeaproape evoluția studiilor în domeniul pedagogiei și psihologiei pedagogice și să antreneze participarea amplă a cercetătorilor la elaborarea noilor programe școlare, a orărilor etc. Recomandările adoptate prevăd, de asemenea, ca profesorii și învățătorii care predau diferitele discipline să ia parte la lucrările de cercetare, fie în cadrul unor colective de muncă, fie prin participarea la ședințele de comunicări științifice.

● **UN COMPLEX ȘCOLAR INTERNAȚIONAL** este în curs de amenajare la Fontainebleau, în Franța. Acesta va grupa un liceu internațional de băieți cu 1500 de locuri, un liceu internațional de fete cu 1400 de locuri, o școală comercială etc.

● **PENTRU ÎMBUNĂȚIREA STUDIULUI LIMBILOR STRAINE** se efectuează în prezent un experiment la 14 școli secundare precum și la cîteva școli generale din Cehoslovacia. În cadrul experimentului, anumite discipline (istoria, geografia ș.a.) se predau într-o limbă străină, oferindu-se astfel posibilitatea elevilor de a-și îmbogăți vocabularul și a folosi mult mai larg limba respectivă în cadrul comunicării vii.

● **ÎN DANEMARCA EXISTĂ O ȘCOALĂ EXPERIMENTALĂ-ORAȘ ÎN MI- NIATURA**, în care adolescenții se inițiază în cunoașterea și practica vieții sociale. Școala-oraș oferă tinerilor posibilitatea cunoașterii unei variate game de profesii. Întreaga viață economică, administrativă, culturală este organizată și condusă aici numai de elevi (orașelul are primărie, mici întreprinderi și ateliere, poștă, sală de spectacol, cinematograful, bancă, cofetărie, restaurant etc.).

● **O ȘCOALĂ INTERNAT PENTRU ELEVII CU DEOSEBITE APTITUDINI PENTRU MATEMATICĂ ȘI FIZICĂ** se construiește în prezent la Moscova. Ea va cuprinde 360 elevi din ultimele clase ale învățămîntului mediu, selec-

ționați din întreaga Uniune Sovietică de către o comisie compusă din profesori universitari. Școala-internat va dispune de 12 laboratoare de fizică, iar profesorii de matematică și fizică vor fi cei ai Universității din Moscova. Asemenea școli-internat vor fi construite și la Leningrad, Novosibirsk și Kiev.

● **LA „OPERATIA SKY-WATCH”, ÎNIȚIATĂ DE OFICIUL METEOROLOGIC PARTICIPĂ ELEVII DIN 200 DE ȘCOLI** ale statelor Virginia și Maryland (S.U.A.). Acțiunea respectivă se desfășoară în cadrul activității satelitelui meteorologic Tiroș VII. Acest satelit, lansat în iulie 1963, îndeplinește o revoluție completă în jurul globului la fiecare 100 de minute. Tiroș VII este prevăzut cu aparate destinate să fotografieze norii

și alte fenomene meteorologice. În anumite condiții însă, fotografiile lui nu sînt suficiente de clare. Elevii meteorologi contribuie la remedierea acestei carențe. O echipă de asemenea elevi se află în stare de alarmă ori de cîte ori Tiroș VII poate fi văzut și observațiile lor completează datele culese de satelit. Elevii înregistrează îndeosebi profilul norilor, viteza și direcția vînturilor, temperatura, umiditatea etc.

● **CONFERINȚA ORGANIZAȚIEI MONDIALE PENTRU EDUCAȚIA PREȘCOLARĂ**, care se va ține la Stockholm de la 12—18 august 1964, va dezbate următoarele probleme: „Copilul într-o lume în rapidă transformare”; „Copilul în marile centre populate”; „Modificări în structura familiei”.

A. L.